

307026

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3

జనవరి నెల 29 వ తేది సోమవారము

No. 251

సంపుటము. 3.

స శ నా మ స ం వ త్స ర మా ఘ మా స శు క్ల స ప్ర మి ౭.

సంచిక ౨౫౧

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,

కురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మద్రాసు.

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తండ్రివిలాసము: "ఉమిడియా" మద్రాసు.

ఈ పంటములో కనుపరచినట్టి ఆనేక విధములైన గాజులనమ్మక ముగానవరముబంగారుతోతయారు చేయబడి యున్నది. వలయువారు మాకు వ్రాసిన గాజులకములున్న అందులకు మజూరిల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మానడ్ల బంగారు గుల్ల నోడాలు, గెట్టితోడాలు, గెట్టికీలు, ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు డాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల పేర్లు, వీడినగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర పామానలు హాజరున్నవి. వాణ్యమైన వస్తువులన్నియున్నవి. 598

కల్యాణి - ప్రతిరుడు

ఇది పేర్చియున్న ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున శ్రీలక్ష్మణుడు బాలరకుడు తెలియనట్లు రచించబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుత్కరములు, మన తెనుగువానికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చతుత్కరమును రసమును అద్భుతములు. కల్యాణి అ. 1. ప్రతిరుడు - 2

ధైర్య కవచము

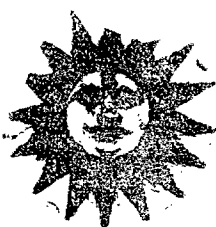
మనుజునకు గల పాపము గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమునకా ఆపదలయందు మనస్సు చలించుటకును, మనుజుడు ధరింపదగిన యుద్ధ కవచములును ఆశ్రయ కేంద్రములచే భేదింపదగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమో యశ్రయ కేంద్రములకు ఆభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభిష్కాత్ గాంగోదూత్ అన్యత్రచ హిమ మతః" అనెడి ఆ తేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చక్రతమ సతి సులభతైరిని తెలిపియున్నది. తేల రీ అటాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,

285 ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావస్తవదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాక డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(53) 21. హమ్మంపేటి, బాంబాయి.

బరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

రెండుభాగములు వెల రు. 1. పోస్ట్ జిప్ టేక్ కం మొదటిభాగ మిదివరకే తీసినవారికి 2వ భా. 0-8-0. ప్రస్తుత మైరోపాఖండమునందు జర్నల్, ఆస్త్రియా, తుర్కీ లొక్కప్రక్కను, వెంచి, రష్యా, బ్రిటీషు, ఇటలీ వారు మఱియొక్క ప్రక్కను మారి యుద్ధముచేయు సంకతి వివరముగా తెలుపబడియున్నది.

రెండవ భాగమునందు బెల్జియం, ఫ్రాన్సు, రష్యా రంగములందు జరిగిన సాహసకార్యములు జర్నలుల యాక్రమములు, వైద్యులవిషయములు, యుద్ధ దీర్ఘదర్శనములు మొదలగు మనోహరవిషయములు గలవు. మొదటి రెండు భాగములందు ఛాయాపటములు చూచుట కింవైయుండును. ప్రతివారును ఈ రెండు భాగములు చదివి ఆనందించుదురని మా యాశయము.

మొదటి భాగము 0-8-0 రెండవ భాగము 0-12-0 చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ, (536) పోస్ట్ బాక్సు నెంబరు 167, మదరాసు.

సంవత్సరాది సంచిక.

సంచికయందు ముద్రితములగు శివ్యాసము లేప్పటికి పంపవలసి యుండునని చాలమంది మాపేర వ్రాయుచున్నారు. వారందరికిని విడివిడిగ జవాబులు వ్రాయుటకు వీలుండదు గావున జనవరి నెలాఖరునకు గాని, అధవ ఫిబ్రవరి మొదటి వారము లోపున గాని, వారి వారి వ్యాసములను పంపించిన యెడల ముద్రణ వ్యాపారమునకు లేఖకులు చాల నోడ్వడి, మా యుద్యమమునకు సాహాయ్యము చేసినవారగుమరని ఇందు మూలముగ విన్నవించు చున్నాను.

ప్రతివాధి పతి.

తామర తైలము.

వెల బ్యా 1-కి 0.4-0. మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బాను నాలుగు అణాలకుకొనినాల్గుడెదు సారులు రాచిన యెడల తామర తైలములగును నహము కాని యెడల మీ నాల్గు అణాలు తిరిగి తీసికొని వచ్చును.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును, కండ్లకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

కె.బి. జోషి అండుకో.

సెక్యూరిటీ బిల్డింగు

నెం. 221, హారన్ రోడ్డు,

పోర్ట్, బాంబాయి.

పూర్ణముగా గవీన మయినది.

బోర్డువు భార్య పంపు.

25 అడుగుల లోతునుండి నీళ్లుగోడి అంత ఎత్తునకు వెక్కిరిగును. గంటకు 2000 గాలనులు తోడును. 2 అంగుళములు ను ఖము. నిష్పన్న చల్లార్చుటకును, నీటిని వైకి కొట్టుటకును జములు ఏర్పాటు చేయబడును. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి ను లభిముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు స్వల్పకేక్తిగో ఎడ తెగని ధార ప్రవహింపజేయును. ఒక క్క మ వి డి పని చాలును.

డీప్ వెల్ సుఖ ఇతర పంపులు కావల యునేని మాకు వ్రాయుడు.

వెల రు. 55.

K. B. JOSHI & Co.,
No. 321 Haranby Road, Fort,
BOMBAY.

అమృతాంజనము.

ఆన్నినోప్పుడు సిద్ధపడదు.

చక్కని డబ్బీతో సహా పీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బార

దోలును. వాయువు

పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రచురియింపు నుడదనినది.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచియందు.

అమృతాంజనం డిపో. 109, ఫ్రేకోడ్డు, బాంబాయి

7, తంబుకెట్టి నీడు, మదరాసు.

బహుటకు ఆర్థులు సర్వముగాను జాగ్రత్తగాను పంపబడును. ఒకమాన మోస్తరుచూచిన సంకతి తెలియగలదు.

ఇరుప సామా

నులు, సీ మెంట్లు,

గొట్టములు పంపు

లు, ఫిట్టింగులు, ఫె

న్సి గు సామాను

లు, మిల్లులు, మె

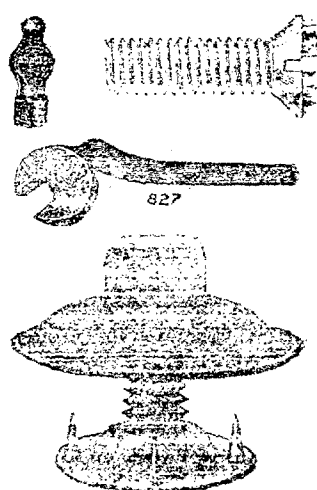
నింగు, జిన్నింగు,

తై సుమిల్లు మొద

లవానిని ఎకాయికి

దిగుమతి చేయు

వారు.

A. MOHAMED & CO.,

General Hardware & Machinery Mart.
No. 15 Armenian Street, Madras.

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను రిపోర్టు

ఇండియను సివిల్ సర్వీసు జీతముల మార్పులు.

ఇండియను సివిల్ సర్వీసు జీతములు

(ప్రస్తుతపు లేట్లు.

ఉన్నత ప్రభుత్వ నిర్వాహకాధ్యక్షములు :-

2 రు కార్యనిర్వాహక కమిషను	రు. 53831/3	10666-10-8
1 రు రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులు	8750	8750-0-0
1 రు ముఖ్య కార్యదర్శి	8750	8750-0-0
1 రు రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులు	8500	8500-0-0
1 రు రివిన్యూ బోర్డు కార్యదర్శి	8000	8000-0-0
2 రు రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులు	8000	6000-0-0
1 రు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు	2500 నుండి 3000 వరకు	2833-5-4
1 రు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు	2800	2800-0-0
9 రు మొదటి తరగతి కలెక్టరులు	2500	22500-0-0
14 రు రెండవ " "	2250	31500-0-0
1 రు కూర్చు కమిషనరు	1800 నుండి 2000 వరకు	1946-10-8
6 రు మూడవ తరగతి కలెక్టరులు	1800	10800-0-0
1 రు లాంఛు రివిన్యూ కమిషనరుకు 1500 నుండి కార్యదర్శి	1800 వరకు	1700-0-0
1 రు సాల్టు అర్బాక్ రివిన్యూ	1500 నుండి 1800 వరకు	1700-0-0
1 రు అంతరంగిక కార్యదర్శి	1500	1500-0-0
19 రు మొదటి తరగతి సబ్ కలెక్టరులు, జూనియరు మేజిస్ట్రేటు	1200	22800-0-0

మొ. రూ. 180746-10-8

ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసు నుండి ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు నందు ఉద్యోగము చేయుచున్న 3 రు కలెక్టరులు	6708-7-3
1 రు సబ్ కలెక్టరు	1200-0-0
	7903-7-3

పోగా మిగిలిన లకు సివిల్ సర్వీసులో చేర్చుకొనబడిన 2 రు కలెక్టరులు	4282-12-3
1 రు రివిన్యూ బోర్డు కార్యదర్శి	1000-0-0
రూపాయల కగు మొత్తములను ఉద్యోగ వృద్ధిపై తాత్కాలికముగా పనిచూచుచుండిన వారికగు ఉద్యోగపు బత్రాలు	3250-0-0

కలుపగా 62 ఉన్నత ప్రభుత్వ నిర్వాహకాధ్యక్షులకు కగు ప్రోత్సాహము	181875-15-8
--	-------------

ఉన్నత న్యాయవిచారక తాఖ.

2 రు హైకోర్టు జడ్జిలు	రు. 4000	8000
2 రు మొదటి తరగతి సెషన్స్ జడ్జిలు	6000	6000
7 రు రెండవ తరగతి " "	2500	17500
7 రు మూడవ తరగతి " "	2250	15750
6 రు నాల్గవ తరగతి " "	2000	12000
1 రు హైకోర్టు కలెక్టరు	1500 నుండి 1800 వరకు	1700

మొ. రూ. 60000

మీడియం ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసు నుండి రిసికొన బడు ఉద్యోగులలో 4 రు సెషన్స్ జడ్జిలకు	9318-3-0
--	----------

పోగా మిగిలిన మొత్తము	51631-13-0
----------------------	------------

ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు పనిచేయుచున్నను, ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసులో చేర్చబడిన 4 సెషన్స్ జడ్జిల స్థానములు.	5981-12-0
ఉద్యోగవృద్ధి నుండి 3, 4, 5 తరగతి జడ్జిల తాత్కాలిక ఉద్యోగపు బత్రాలు.	1650-0-0

కలుపగా మొత్తముమీదకు వ్యయము	రు. 59263-10-0
----------------------------	----------------

తక్కువ ఉద్యోగములు.

3 రు సహాయక కార్యదర్శులు	1000	3000
16 రు 2 తరగతి సబ్ కలెక్టరులు	900	14400
జూనియరు మేజిస్ట్రేటు		
16 రు 3 వ తరగతి	700	11200
23 రు అసిస్టెంట్ కలెక్టరులు 400 నుండి 500 వరకు		28800

తక్కువ ఉద్యోగులకు ఉద్యోగవృద్ధి	4000
మొత్తమున నీయబడు బత్రాలు	
ఉన్నత స్వల్పాధ్యక్షులకు ఉద్యోగవృద్ధి నొందిన వారి కీయ బడు బత్రాలు	10500
88 మంది ఉద్యోగులకు కగు వ్యయము	68900

ఉన్నత స్వల్పాధ్యక్షులకు సామ్య మారకము సంబంధమున నున్న 8686-1-0 X 8891-7-6	12556-8-6
---	-----------

మొత్తముమీద వ్యయము 1272096-2-2

సిఫార్సు చేయబడిన లేట్లు

ఉన్నత ప్రభుత్వ నిర్వాహకాధ్యక్షములు.

2 రు కార్యనిర్వాహక కమిషను	53831 1/3	1056-10-8
1 రు రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులు	8890	8890-0-0
1 ముఖ్య కార్యదర్శి	8890	8890-0-0
1 రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులు	8640	8640-0-0
1 రివిన్యూ బోర్డు కార్యదర్శి	8140	8140-0-0
2 రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులు	8140	6280-0-0
1 పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు 2640 నుండి 3140 వరకు		2973-5-4
1 తిరువాన్కూరు రెసిడెంట్ 2940		2940-0-0
30 మంది కలెక్టరులు 1950 నుండి 2650 వరకు		72033-4-6
1 లాంఛు రివిన్యూ కమిషనరు కార్యదర్శి 1600 నుండి 1950 వరకు		1833-5-4
1 సాల్టు అర్బాక్ రివిన్యూ కార్యదర్శి 1600 నుండి 1950 వరకు		1833-5-4
1 అంతరంగిక కార్యదర్శి 1600		1600-0-0
19 రు సబ్ కలెక్టరులు 1500		28500-0-0

మొ. రూ. 143219-15-2

ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసు వారు కలెక్టరులు, సబ్ కలెక్టరులుగా నున్న 2 రు కలెక్టరులకు	2401-1-9	4802-3-6
---	----------	----------

పోగా మిగిలిన	మొ. రూ. 138417-11-8
ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసువారు కలెక్టరు గబుకలెక్టరులుగా పనిచూచుచున్న స్థాన ములకు ఉద్యోగబత్రాలు 2 రు కలెక్టరులకు	1200 నుండి 1800
	3160-0-0

మొత్తముమీద 62 మంది కగువ్యయము	141577-11-8	
న్యాయవిచారణ శాఖాధ్యక్షులు		
2 హైకోర్టుజడ్జిలు	4140	8280-0-0
2 రు మొదటితరగతి సెషన్సుజడ్జిలు	8140	6280-0-0
20 మంది 2 వ తరగతి	2150నుండి	
	2650వరకు	49666-10-8

మొ. రూ. 66060-0-0

ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసులోని 2 రు సెషన్స్ జడ్జిలకు	2543-0-6	7629-1-6
--	----------	----------

పోగా మిగిలిన	58420-14-6
ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులను 2 రు సెషన్స్ జడ్జిల స్థానములకును	5165-7-8
మొత్తముమీద ఉన్నత న్యాయవిచారణ శాఖ కగు వ్యయము	68596-5-8

స్వల్పాధ్యక్షములు

83 అసిస్టెంట్ కలెక్టరులు	71170-6-10
ఉన్నత స్వల్పాధ్యక్షములందు ఉద్యోగవృద్ధి నొందిన వారి కీయ బడు తాత్కాలికముగా బత్రాలు	8400 -0- 0

మొత్తముమీద వ్యయము	79570-6-10
సిఫార్సు చేయబడిన ప్రకారము రెండు శాఖల ఉన్నత స్వల్పాధ్యక్ష గములకు కలసి 141577-11-8 X 68596-5-9 X 79570-6-10	284744-8-8
ప్రస్తుతమున చున్న వ్యయము	272096-2-2
అధికవ్యయము.	12648-6-1

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

స్పెషల్ వర్క్ డిపార్టుమెంటు

కంట్రాక్టు ఎం. అండు ఎం. నెం 24 రు.

కార్పొరేషన్ అయిర్ క్ గొట్టములు స్పెషల్ కార్పొరేషన్ గులు వనై రాలను, సప్లయ్ చేసి చేర్చుకొనుటకు కాంట్రాక్టుకు రాదలచుకొన్న తగుమైన వారల టెండర్లను తీసికొనుటకు మద్రాసు కార్పొరేషన్ వారలు సిద్ధముగానున్నారు.

పై ఫుల యొక్కయు స్పెషల్ కార్పొరేషన్ గు యొక్కయు మొత్తపు బరువు సుమారు. 2,000 టన్నులును, మధ్యకాలత 6 మొదలుకొని 40 అంగుళముల వరకును ఉండవలయును.

టెండరులు 1917 వ సంవత్సరము మార్చి 15 వ తారీఖు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు లోపుగ మద్రాసు కార్పొరేషన్ ప్రెసిడెంట్ గారి కే చేరవలయును.

టెండరు ఫారములు మద్రాసు కార్పొరేషన్ రెవెన్యూ ఆఫీసరుగారి వద్ద ఫారము 1కి రు 3-0-0 ల వంతున లభించును. ఆ పైకము తిరిగియియ్యబడదు. టెండరులు పై జెప్పిన ఆఫీసరుగారియొద్ద రూ 500 లు ధరావతు కట్టి, ఆఫీసరు యిచ్చిన రిఫీడును టెండరు ఫారమునకు జతపర్చవలయును. అన్ని టికంట్ తక్కువయగు టెండరుగాని, మరే టెండరుగాని అంగీకరించుటకు కార్పొరేషన్ జవాబుదారులు కారు. 660

సేక్రెటరీ } జే. డబ్ల్యు. మేడిల్, మద్రాసు 1917 సం॥ జనవరి 18 } స్పెషల్ యింజనీయరు.

నోటీసు.

1917-1918 వ సంవత్సరములో గుంటూరు జిల్లా బోర్డు వారి అప్పుపనులు వనై రా చేయుటకును టెండర్లను పెట్టదలచిన వారు ది 15-2-1917 లోపుగా టెండర్లను నీలుచేసి జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంట్ గారికి పంపవలయును.

2. ఎవరి టెండరు అంగీకరింపబడునో వారు ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలసియుండును.

3. ఫారముల కొరకున్న యింకా యితర విషయముల గురించిని డిప్యూటీ జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంట్ వారి పేర వ్రాసి కనుకోవలసినది. అన్ని టికంట్ తక్కువయినది గాని లేక మరి ఏ టెండరునయినను అంగీకరించి తీరవలెనను నిర్బంధ మేమియు లేదు.

డిప్యూటీ జిల్లా బోర్డు ఆఫీసు } యి. ప. డేవిసు, ప్రెసిడెంట్, జిల్లా బోర్డు గుంటూరు ది 21-1-17 } గుంటూరు.

666 27-1-17

ముక్కు గొట్టములు.

సవరంబంగా అపరంజిత్ చేయబడి పుష్కరాగం రాయితో కట్టబడినది. ధర పెద్దపైజా 1-కి రు. 8.0-0, నడి తరం 7.0-0, చిన్నది 6.0-0, సవరగొట్టములు యిమిటేషన్ కున్న కెంపుతో కట్టినవి పెద్దవి రు. 4-0-0, నడితరం 3.12-0 చిన్నది 3-8-0. బ్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకం. పుష్కరాగం రాయితో సవరం బంగా అపరంజిత్ పుత్తరవాదం ఆర్డరు చేయునపుడు అడ్వాన్సు 2 రూపాయలు పంపవలెను. మిగత వి. పి. ద్వారా పుష్కరాగం బడును. (642) ఆర్ ఎస్. కన్నయ్య, అపరంజిత్, చెంగల్పట్టా జిల్లా.

భారతీయ పారిశ్రామిక పంచాయతీ సభ.

అయిదవ దినచర్య.

ఈ నెల 28వ తేదీ శుక్రవారము 11 గంటలకు మరల సభవారు విచారణను ప్రారంభించిరి. సర్ థామసు హాలెండుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. లిస్సీకంపెనీ (లిమిటెడ్) అధికారి

సర్ క్లిమంటు సింప్సన్

గారు మొదట పరీక్షించబడిరి. సాక్షి లిఖితవాక్యాలు మున నీక్షించిరి. వివరించిరి.

పరిశ్రమలయం దనుభవము గల వారొక పరిశ్రమ వ్యవస్థాపనమును స్థాపించునపుడు ఇంగ్లాండు మొదలగు ఇతర దేశములకుంటే హిందూదేశమునం దెక్కడు కష్టమేదయు లేదు. తగిన ధరావత్తు లేని వ్యవస్థాపనల కార్యక్రమమును దొరతనమువారు పరీక్షించు చుండుటయు, ప్రధాన వ్యవస్థాపనలకు దొరతనమువారికా డైరెక్టరునో లేక కొంతమంది డైరెక్టరులనో నియోగించుటయు వాంఛనీయము. దొరతనము వారు నియోగించు డైరెక్టరులు దొరతనపు టుద్యోగస్థులయి యుండ నక్కరలేదు.

ఆదర్శక కర్మాలయములను జనులు స్థాపించుకొనగలరను నిర్దేశము లున్నపుడు దొరతనమువారా దర్శక కర్మాలయముల స్థాపించ నవసరములేదు. ఆదర్శక కర్మాలయములకు సహాయముగూడ చేసే నవసరములేదు. ప్రస్తుతమందున్న పరిశ్రమలతో పోటీకి తాళజాలని యాదర్శక కర్మాలయములకు దొరతనము వారు ద్రవ్యసహాయము చేయవచ్చును.

జనులు స్వంతముగ పరిశ్రమాలయముల స్థాపించుకొను నటులవారిని ప్రోత్సహింపవలయునని యంగ్లాండు ప్రతిపత్తిల దేశమునందు స్థాపించవలయు ననునప్పుడే దొరతనమువారా దర్శక కర్మాలయముల నిర్మించుట మంచిది. హిందూదేశపు ఆనందములకు పుష్కలమైనది ఆదర్శక కర్మాలయములు విదేశ వ్యాపార కర్మాలయముల కంటె నుత్తములుగ పరిగణింప వలయును. సరకు బాగుగ చెల్లించి యగు చున్నదని తోచిన వెంటనే దొరతనమువారు తాము స్థాపించిన ఆదర్శక కర్మాలయములను ధనవంతులకు గాని కంపెనీలకు గాని యిచ్చి చేయవలయును. అటు లిచ్చి చేయుటకు ముందు ఆ కర్మాలయములను పైనికొనవలయునని గమనింపవలయును. పైని కల కది యుపయోగ కారిగనున్న దాని పైనికాఖిచ్చి చేయ వలయును. జనులు స్వయముగ స్థాపించుకొన కర్మాలయములతో మరల నూతన కర్మాలయములైన పోటీకి వచ్చునో తోచు నపు డట్టి నూతన కర్మాలయములకు దొరతనమువారు రెట్టి సహాయము చేయకూడదు. తగిన సలహాలను, కృతాంతములను చెప్పి చు దొరతనమువారు కొంతవరకు పారిశ్రామిక వ్యవస్థాపనలకు సహాయము చేయగలరు. దొరతనమువారేయే వ్యవస్థాపనల కేయే సహాయమును చేయనదియు బహిరంగము చేయు చుండవలయును.

దొరతనము వారి సహాయములను బహిరంగము కట్టాటక యంత్రాలయముల వారు తమ యంత్రాలయములందు దు పనివారలకు ప్రాథమికవిద్య గణప ప్రయత్నించుచున్నార. ఇది విజయవంతముగ నుండి మంచి యుత్సాహమును గలి గించు చున్నది.

కార్యనిర్వాహకాధికారులతో నొక పారిశ్రామిక సంఘము (బోర్డు) స్థాపించవలయును. దాని కొక శాశ్వత పు డైరెక్టరును, విశేష కాలమువరకును సభ్యులను ఉండ వలయును. ఆ డైరెక్టరు ఇండియను సినిలు సర్వీసు ఉద్యోగి యయి వర్తక ప్రతినిధిగ నుండవలయును. పరిశ్రమల కొక డైరెక్టరు జనరలు గూడ యుండుట మంచిది. ఈ రాజధానియందు నీటిమాగ్గములు అజాగ్రత్తతో జూడబడుటవలన కట్టెలు, ఆహారపదార్థములు మొదలగు వస్తువుల ఖరీదులు విశేషముగ పెరిగి పోవుచున్నది. రయల్ ట్రాన్సిమిషన్ లెబుండినను ఈ జలమాగ్గముల మాత్రము పూడిపోననియగూడదు. గత పది సం వత్సరముల నుండియు ఈ రాజధాని యందలి పరిశ్రమలు మిక్కిలి తగ్గిపోవుచున్న వని వినుచున్నాము. దొరతనమువారు మహా ఆతురతో పరిశ్రమల నభివృద్ధి చేయగోరు చున్నటుల గూడ వినుచున్నారము. కాని యధాగ్రహిణి బట్టిచూచిన ఈ రాజధానియందు పరిశ్రమలు కృశించుటకు దొరతనమువారే ముఖ్య కారకులు. పరిశ్రమ సంస్థాపనల నిమిత్తము పెట్టుకొన బడిన దరఖాస్తులను, దరఖాస్తువారు లేమియో యూ

త్వాభి వృద్ధికి గోరుచున్నటుల, విచారించుటయందు దొర తనమువారు మిక్కిలి యనాదరణమును ఆలస్యమునుకేయు చుండెడివారు. అనేక దరఖాస్తు లనుదర్శముగ లిస్సీ పేయబడు చుండెడివి.

చెన్న రాజధానియందు దనధికారి వర్తకులు మిగుల స్వల్పము. అందుచే నిదటి నిరంకుశాధికారులు దాని నణగ త్రొక్కుచున్నారు. నిజముగ దొరతనమువారు పారిశ్రామిక కార్యనిర్వాహక గోరనయెడల వా రేమియో యాదర్శక కర్మాలయముల స్థాపించుటకుంటే ఇప్పుడున్న పరిశ్రమలను కర్మాలయములను ప్రోత్సహించి వారి యిబ్బందుల తొలగించుట ప్రథమ కర్తవ్యము. దొర తన ము వారు వ్యవస్థాపనలకు పారిశ్రామిక వ్యవస్థాపనల నెటుల ప్రోత్సహించుననియో సేర్ప బ్రయత్నించుటకుంటే తమ యంత్రముల నిండుక ప్రోత్సహించి ప్రజలకు తోడ్పడి తమ యాదర్శముల నెఱవేర్చుకొనవచ్చును.

పారిశ్రామిక కార్యాధికారికి సహాయార్థము అనధికార సభ్యులతో నొక సంఘ ముండవలెననియు, గృహ పరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుటకు మనుర, కల్లికోట, విజయనగరము మొదలగు ప్రదేశములలో చిన్న చిన్న బోర్డు లుండవలయుననియు హాలెండుగారితోడను, పారిశ్రామిక సంఘము వారికానొక వ్యవస్థాపనకు సహాయము చేయు టావశ్యక మని తలచినపుడు సహాయముచేయ గోరబడిన ఋణములు చిన్న మొత్తము లైనవారే స్వయముగ నియమలయు ననియు, పెద్దమొత్తములైన దొరతనమువారి నడుగవలయుననియు ముఖ్య గారికిని, కత్తి కలియకుండుటకు రాసములవలన ప్రయోజనము లేదనియు, మంచిరకపు పదార్థములకు బహుమానము లిచ్చుచుండిన కత్తిలు వాటంతటనే తగ్గిపోవుననియు హాస్పిస్సు గారికిని, తమపనివాండ్రనిమిత్తము బహిరంగముయంత్రాల యయి వారు స్థాపించిన పారిశ్రామిక నిధికింపెనీవారి యధికారము లోనే యున్నదనియు, అందు పనివాండ్ర కే యధికారమును లేదనియు మరల ముఖ్య గారికిని, బహిరంగము యంత్రాలయములలోని కుట్టవాండ్రకు పాతకాలలు స్థాపించబడినవిగాని విద్య నిర్బంధకముకాదని మరల హాస్పిస్సు గారికిని, కుట్టవాళ్ళు హాజరు కావలయునని నిర్బంధము చేయకూడదని తన యభిప్రాయమనియు, అటులచేయుటవలన తమకర్మాలయపుకూలిపని కి హానివాట్టిల్ల వచ్చుననియు, కర్మాలయము స్థిరస్థాపన నొందిన వెనుక నటుల నిర్బంధన చేసినను చేయవచ్చుననియు మరల ముఖ్య గారికిని సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

ఇదివరకు జనులచేత స్థాపించబడిన పరిశ్రమలనంటి పరిశ్రమల నిమిత్తమే దొరతనమువారు రాదర్శక కర్మాలయముల స్థాపించ గూడదనియు, అటుల చేయుటవలన వారు ఇదివరలో నుండు పరిశ్రమలను జనులతో పోటీకి వచ్చినవారుగురుననియు, దొరతనమువారు స్థాపించిన యాదర్శక కర్మాలయము సగము వరకు అవిచ్ఛిన్నముగ బరిగి విశేష లాభకరమైనదిగ పరిణమించు నటుల జూట్టు సమయమునందా పరిశ్రమ యందే మరియొకరు స్వయముగ కర్మాలయముల స్థాపించిన దొరతనమువారు తమ కర్మాలయము నాపిచేసి అనూతన కర్మాలయాభివృద్ధిని ప్రోత్సహింపవలయుననియు, బాంబాయి యందలి విక్టోరియా సాంకేతిక విద్యాలయము వంటి విద్యాలయము చెన్నపురియందును స్థాపించ వలయుననియు సాక్షి ఆల్ ఫ్రెడ్ చాటర్లస్ గారి కుత్తరమిచ్చెను.

స్వంత కర్మాలయము లిప్పుడు జెయిలు పరిశ్రమలతో పోటీనొందు చున్నవని లావీ గారికిని, బహిరంగము యంత్రాలయములలో భారతీయులు, యూరోపియనులు గూడ వంతుదారులుగ నున్నారనియు, అది యొకప్పుడు లాభ కరముగను ఒకప్పుడు నష్టకరముగను యుండియుండి ఇప్పుడు లాభమునందుచున్న దనియు, కంపెనీలో ఇద్దరు భారతీయులు డైరెక్టరులుగ నున్నారనియు, ఆయంత్రాలయము లందలి సరకు హిందూదేశ బర్మాదేశములం దన్ని ప్రదేశములకును చెల్లుబాటుచున్నదనియు సాక్షి మాలవ్య గారికిని తెలియబరచెను.

మాలవ్యగారు.—ధనమును ప్రోగుచేయుటకు హిందూ దేశమునందలి స్థితిగతు లింగ్లాండు దేశము వాటి వలెనే యున్న వని చెప్పిరి. మిఖాగములలో పదియవవంతు మాత్రమే భారతీయులే తీసికొనవలెను? మతుదాల్లా వైదవవంతు మతు దాల్ల మాత్రమే భారతీయులుగ నేల యుండవలెను? ఉ॥ మేముక్రొత్తగా యంత్రాలయమును స్థాపించితిమి. అందుచే కొలదియంది భారతీయులు మాత్రమే అందు చేరి యున్నార.

ప్ర.—జపాను వారలను, అమెరికా దేశీయులను భాగస్వాములుగ జేయుట కిష్టపడుదురా?

ఉ॥ జగ్గమలనుకప్పు మరియొక్కరైన నేను భాగస్వాములుగ జేర్చుకొనెదను.

ప్ర.—వ్యవస్థాపనలందు భారతీయులును, లిటిఫు వారును గలసి పరిశ్రమాలయముల స్థాపించుకొని పరదేశీయుల నెడబెట్టుట మంచిదా? కాదా?

ఉ॥ మా కిక్కడ కావలసినది ధనము. నచ్చినవారెవరైనదియు మా కనవసరము.

ప్ర.—మీరు వారి ధనము నభిలషించుచున్నారు. ధనము సాధ్యమైనంత చొక్క రానిండు. కాని మన పరిశ్రమాధికారులు వారిని చేర్చుకొనకూడదు కదా?

అమెరికాదేశీయుడే కాని, జపానుదేశీయుడేగాని ఆంగ్లేయుడే కాని మనయధికారము దృఢమైనది కావలెను.

ప్ర॥ వారు యజమానులగుట మీ కిష్టములేదు కదా?

ఉ॥ వంతుల పుచ్చుకొని యందు మూలమున వారు మన యధికారులు కావచ్చును. పరదేశీయుల జేరనియకూడదని మీరుకానింప దలచితిరామేమి?

మాలవ్య.—నేను కానింపదలము కొనలేదు. వారితో గలసి స్నేహభావము కార్యము కొనసాగించుట పాపకదా?

ఉ॥ పాపకనెదని నా యుద్దేశము. స్వేచ్ఛాపద్ధతుల మీద మనము మన స్వేచ్ఛావ్యాపారము కొనసాగించుకొన దలచిన జపానీయులను, అమెరికా దేశీయులను మన దేశమున కర్మాలయముల స్థాపింప నియమింప జేయుట పాపకదు.

సాక్షి విచారణము పూర్తియయిన పిమ్మట మంతుదారులలో మొత్తమున పదియవ వంతుమాత్రమే భారతీయులు పెట్టుబడి పెట్టినను అయిదు గురు డైరెక్టరులలో నిరంతరము భారతీయులుగ నియమించుట యందతుమ మంచి యుపకారము చేసినది ఆర్. ఎల్. ముఖర్జీగారు పలికిరి.

ఆర్. పి. జిల్లు గారు.

వీరు గుంటూరువారు. దూది యంత్రాలయమున పనిచేయుచున్నారు. వీరికి దూదిని బస్తాలకట్టించు వ్యాపారమున నలు వనియేండ్ల ఆరుభవముగలదు. ఆర్. డాబ్లివాట్టి బయటికి వెళ్లలేదు. ఆ జిల్లా యందు మంచి పారిశ్రామిక కార్యమున్నది. ఇప్పుడచట 60 నేల బస్తాలకట్టుటకు 4 యంత్రాలయములున్నవి. యంత్రాలయములు విశేషముగ నుండుటవలన లాభమేమియు లేకున్నది. ఒకయంత్రాలయము మాత్రము విశేష లాభము మొందుచున్నది. తక్కిన పది యంత్రాలయములు ను గలసి 8000 బస్తాలను కట్టుచుండ నది యొక్కటియు 24000 బస్తాలను కట్టుచున్నది. మూడు యంత్రాలయముల కేయలలాభమేలేదని చెప్పవచ్చును. ఒకొక్క యంత్రాలయ స్థాపన రూ. 60000 లు పట్టును. మొత్తముమీద నన్నిటికి 65 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టబడినది. ఈ సామ్యంతయు జనులవలన స్వంతముగ ప్రోగుచేయబడినది. ఈ పరిశ్రమకప్పు నేరు పరిశ్రమయందు పెట్టుబడి పెట్టుట కాజిల్లాలో మరి సామ్యు దొరకదనియే చెప్పవచ్చును.

గుంటూరు జిల్లా యందు డెంతకాలము నుండియో ఈ దూదిపరిశ్రమయందలి కత్తి జరుగుచున్నదనియు, ఇంకను గూర్చి యంత్రాలయాధికారులు తగిన జాగ్రత్తతీసికొన వలసి యున్నదనియు కఠింభాయిగారికిని, గుంటూరునందలి 11 యంత్రాలయము లందును నాలుగు ఆంగ్లేయులవి, ఏ భారతీయులవి, 2 పార్సీలవని మాలవ్యాగారికిని సాక్షి చెప్పెను.

జె. ఇ. హాక్సెర్లుగారు.

వీరు ఇండియను అబ్బాయియను కంపెనీ (మదురై, లిమిటెడ్) యొక్క జనరలు మేనేజరు. వీరి పరిశ్రమ నిమిత్తము సామ్యును ప్రోగుచేయుటకు మూడు సార్లు ప్రయత్నించిరి. మొదటి పర్యాయము ఒక లక్ష రూప్యములును, రెండవ పర్యాయము రెండులక్షల రూప్యములును, మూడవ పర్యాయము రెండున్నరలక్షల రూప్యములు ను సమకూర్చునని వచ్చెను. పరిశ్రమ కొత్త దగుట వలన మొదటి పద్దును సమకూర్చుట చాలకష్టమయ్యెను. కాని తక్కిన రెండుపర్యాయములును ద్రవ్య పుష్కలభముగ సమకూడినది. వీరికంపెనీలో ననేక వంతుదారులు యూరోపియనులు. మొదట దొరతనమువారు వీరి వారధిక కర్మాలయముగ స్థాపించిరి. పిమ్మట నికంపెనీవారు దాని దొరతనమువారివద్దనుండి కొనుక్కొనిరి. సాక్షి యభిప్రాయము ప్రకారము దొరతనమువారు విరాళములయగాని, ధనసహాయములను గాని, వంతులకు పూచీబడుటవగాని, సలహావర్షలయను ధనముతో కొంతభాగమునిచ్చి భాగస్వామిగ చేరుటగాని మంచిదికాదు. లెగిసధరావత్తు మూడు లక్షలముల నేరకవచ్చును. సరకు మంచిదైన కొంతకాలము మంతుదారు భాగస్వామిగ వుండిన కొనుటకు పూచీపడవచ్చును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము.

(-0-)
అసాధారణ సభా సమావేశము.

మొన్న శనివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు సర్. పి. ఎస్. కమలస్వామిగారి యధ్యక్షతక్రింద మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు సమావేశమైరి.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష

సి. పి. రామస్వామయ్యగారి రీక్రిండిత్రియాము 181 సి రిగ్యులేషనుగా ప్రతిపాదించిన ప్రతిపాదించిరి:—
“181 సి రిగ్యులేషనుకు పూర్వము (నిన్న ఆంగ్లకరింపబడిన మొక్కలుగారి సవరణకు) జరిగిన ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకుందలి యే భాగములో నైనను 185 వ రిగ్యులేషను ప్రకారము గావలసిన మార్పులు తెచ్చుకొనలేక తప్పిపోయిన యేవిద్యాధిపతులు, ఆ 181 సి రిగ్యులేషను ఆరులలోనికి వచ్చిన తరువాత, ఆ రిగ్యులేషను రాక పూర్వము తాను రిఫర్మేషను భాగముకు మాత్రమే తిరిగి పరీక్షింపబడుటకు హాజరు, అందులో రావలసిన మార్పులు తెచ్చుకొన్న యెవరైన, 181 సి రిగ్యులేషనుకు లోనికి పరీక్షలో కృతార్థులై యిట్లు ప్రవేశింపబడవలెను.” 1916 వ సంవత్సరపు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షను జరిగి యొక భాగములో కృతార్థులైన విద్యార్థి తిరిగి యా భాగముకు సంబంధించి పరీక్షింపబడవలెనని లేఖనంబుతో ఈ తీర్మానము మొక్క యుద్దేశమని రామస్వామయ్యగారు ప్రస్తావించిరి. జి. పి. నటేశముగారు తీర్మానము సవరణించిరి.

ఈ తీర్మానమున కొక సవరణను ప్రతిపాదించెద మని జి. శేంకటరావుగారు నోటిపెచ్చియున్నారు. “181 సి, 181 సి రిగ్యులేషనులలోని యంతయును 1916 వ సంవత్సరపు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు హాజరయిన విద్యార్థులకు మాత్రమే వర్తింపవలెనని మొత్తము తీర్మానమును సవరింపవలెననుటయే వారి సవరణ తీర్మానము. 181 సి రిగ్యులేషనుకు (అనగా మొక్కలుగారి సవరణకు) సంబంధించి నేనేమి సవరణయు ప్రతిపాదించునో లేదు. ఆ రిగ్యులేషను నిర్వహించిన యంగ్లకరింపబడిన ప్రకారము పూర్వపు విద్యార్థులకు మాత్రమే వర్తింపవలెనని గాని న్యామూర్త్యు శేషమిది అయ్యును శ్రీనివాసయ్యగారు గాల్గు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాబట్టి యా సవరణ చ్యోచ్యము కావలెను.

ఉపాధ్యక్షులు:—మొక్కలుగారి తీర్మానము 1916-వ సంవత్సరము పరీక్షలో తప్పిపోయిన విద్యార్థులకు వర్తించునో వర్తించునో ఆ తీర్మానమున కర్థము చెప్పవలసివచ్చియుండును. విషయమును సుస్పష్టము గావించుట కర్హమని నేను తలచుచున్నాను.

నేంకటరావుగారు తమ సవరణను సుపరిచించు కొనఁగూడదని ఎచ్. కే. ఏలనుగా రాక్షేపించిరి. ప్రతివిభాగ

ఈ ప్రశ్నలలో దొరతనమువారు జయపదుటకు ముఖ్య కారణము మంచి సామర్థ్యము గలవాని యంత్రాలయూ కాది నియమించి మంచిపద్ధతులమీద కార్యక్రమము, సడ పించుటని చెబుచున్నవని, దొరతనమువారి కొక క్రొత్త ప్రశ్నను స్థాపించుటలసినవివరము లేక యొక ప్రశ్నను లేవ నెత్తిన లసియున్న మొదటి నాపని నింతకాలములో నిర్వహింపవలయునని తగుధనసహాయముతో నొక కంపెనీవారి కాపని సమృద్ధిగలయును. వారి నియమితకాలమున నాపనిని నిర్వహించు నెరవేరిన దొరతనమువారి రాపనికి స్వయముగ యూనుకొనవలయును. సాంకేతిక పాఠశాలల సంవత్సరమున విద్యార్థులు పరీక్షలకు చూచి విషయముల గ్రహించుటల కొన్ని కాగ్యాలయములను స్థాపించవలయును.

సంస్థానమునకు కంపెనీవారు షిట్ల రూపమును 250 టన్నులు మొదలు రెండు టన్నులవరకును బరువుల అల్పము యయును ఉపయోగించుచున్నారని అధ్యక్షులకును, కంపెనీ 1910 సంవత్సరమున సారవంతపడినదనియు, విస్తారముగా కనిపెస లాగముల ప్రకటన (ఎవ్వర్లకు) నూలమున దెలిసిన ను, కొలదివంది భారతీయులు మాత్రమే భాగముల పుచ్చుకొనెరి.

షిట్లకు ముగ్గురు సభ్యులు సహాధ్యముగ విచారించుటచి. వారి శిల్ప వాత్సల్యములు అన్నియును సహాధ్యములు. షిట్లకు చుడరాను షిట్లకు అస్సీసియేషనువారు పరీక్షింపబడిరి.

ప్రత్యేకపరీక్షా పద్ధతి 1916 వ సంవత్సరము జరిగిన పరీక్షకు హాజరయిన విద్యార్థులకు గూడ వర్తించునను విషయమును వేకటరావుగారు సవరణ స్పష్టపజుచున్నది; కనుక నే ఈక్రింది తాత్కాలికపు తీర్మానము 181 సి రిగ్యులేషను గా ఆంగ్లకరింపబడవలెనని నేను ప్రతిపాదించినాను:—
“181, 181 సి రిగ్యులేషనులు 1916-వ సంవత్సరపు పరీక్షకు హాజరయిన విద్యార్థులకు మాత్రమే వర్తించునని ప్రతిపాదించిరి. 1916-వ సంవత్సరమున అంతర సవరణములందును జరిగిన పరీక్షలకు హాజరయిన వారు మాత్రమే ఈ ప్రతివిభాగ ప్రత్యేకపరీక్షా విధానమువలని లాభములు పొందవలె ననుటయే నాసవరణ.

జి. హనుమంతరావుగారు అసవరణ తీర్మానము నను వదించిరి.

న్యామూర్తి శేషగిరయ్యగారు ఏలనుగారి సవరణ నాక్షేపించిరి. “కడచిన నాలుగైదు సంవత్సరములలో పరీక్ష క్రితముగా నుండుటనల్ల అనేక విద్యార్థు లాంగ్లేయభాషా పరీక్షలో తప్పిపోయి యున్నారు. 1916 వ సంవత్సరము జరిగిన పరీక్షకు హాజరయిన విద్యార్థులు మాత్రమే యీ లాభము నేల పొందవలెనోనాకు తెలియవచ్చుది. ఈ సౌకర్యము 1911 వ సంవత్సరము నుండియు విద్యార్థుల కందఱునకు వర్తింపవలసి వదిగా నన్నది.” అని అయ్యునుగారు తమ యాక్షేపణను బల పరచిరి.

ఈ సందర్భమునందు సవరణలోను దానిని ప్రతిపాదించిన విధానములోను గూడ లోపము లున్నవని చాలమారును వివాదము జరిగెను.

ఈ తీర్మానముల ముసాయిదా తయారుచేయుటకై యొక యువసంఘ మేష్టలుప: బడవలె ననియు, ఆ యువసంఘమువారు తమ ముసాయిదాను మార్చినెలలో సమావేశము గానున్న నెనేలువారి యెదుట పెట్టవలెననియు, అంతటితో 1917-వ సంవత్సరపు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు మాత్రమే అనుపా వును గనుక, అంతటినుండి విద్యార్థులు రెండు భాగములలో ప్రత్యేకముగా పరీక్షింపబడి కృతార్థులు గావచ్చుననియు మార్పు హంటుగారు ప్రతిపాదించుచు దాని కుపబలుగా నిట్లు ప్రస్తావించిరి:—ఫలితమేమో తెలియకుండ మనము తీర్మానముల నామోదించుచున్నాము. వారి యర్థము సందిగ్ధముగా నున్నదని అనేకులు తమ సంతకములను వ్యక్తీకరించి యున్నారు. సాహస శాసనమును నిలిపివేయుటకుగాను, జరుగుచున్న చర్యయేతమయనమృతిని వ్యక్తీకరింపఁబూనిన పెద్దయువకులు లున్నారు నాకు తెలియును. అట్టి సాహస శాసనములవలన నేమి ప్రయోజనము కలుగునో మన మలోచింపవలసి యున్నది. 1916-వ సంవత్సరపు విద్యార్థుల కీ సౌకర్యము వర్తింపజేయు మన ప్రతిపాదనలను ప్రభుత్వము వారు సకాలమున మంజూరు చేయుమో లేదో తెలియును. సభలో జరిగిన వివాదములనుబట్టి మన తీర్మానములను చక్క బజచి సాఫు వ్రాముటకు రిజల్యూషనుకే చాలకాలము పట్టును. అంతర మని ప్రభుత్వమువారికి పంపబడవలెను. ఈ కార్యము లన్నియు జరుగునను వ్యవధిపట్టును. 1916-వ సంవత్సరపు విద్యార్థుల సౌకర్యము సంతృప్తికరమగును. కాబట్టి యొక యువసంఘ మేష్టలుప:బడి ఆ యువసంఘ మువారి తీర్మానముల నాలోచించి తయారుచేసిన పిచ్చుట వానిని మన మలోచించుట సమంజసము. ఇప్పుడు మీరు తొంతరపడి తీర్మానించుకొన్నయెడల, అసమృత్తి పత్రము దాఖలు చేయబడును.”

హాగ్గునుగా రీతిర్మానమును బలపజచిరి. విద్యార్థులకు కొన్ని సౌకర్యములు కలిగించుటకై ప్రతివిభాగ ప్రత్యేక పరీక్షాపద్ధతి యంగ్లకరింపబడినది. కడ చిన సంవత్సరము ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో విశేష సంఖ్యా కులకు విద్యార్థులు తప్పిపోయినారు. వారిలో నాలయంది ఇం గ్లీ భూలో మాత్రమే తప్పిపోయినట్లు తెలియవచ్చింది. ఆవిద్యార్థు లింగ్లీ భూమాత్రమే చదువుకొన గోరబడుట ధర్మము. ఆ విద్యార్థుల కా సౌకర్యము కలిగించుట కిదియేతరుణము.—అని దాక్ష నాయుడుగారు చెప్పిరి.

తాము ప్రతిపాదించిన యువసంఘము, 1916 సంపు విద్యార్థులకు కూడ ఈ సౌకర్యము కలుగునట్లు రిగ్యులేషనులను తయారు చేయుటకు, తా మంగీకరించెద మని మార్పు హంటుగారు చెప్పిరి.

అందుమీద న్యామూర్తి శేషగిరయ్యగారి షిట్ల ప్రస్తావించిరి:—1916-వ సంపు పూర్వపు విద్యార్థులకు కూడ ఈ సౌకర్యము వర్తింపవలసిన దని నే నభిప్రాయపడుచున్నాను.

యన్ను, సమాధానపడెడి ప్రయత్నము బలముగా నున్న యెడల, నేను నాయభిప్రాయమునే కలిగియున్న తక్కిన పెద్దయువకులు, 1916 వ సంవత్సరముందు అంతర సవరణములందును జరిగిన పరీక్షలలో తప్పిపోయిన విద్యార్థుల కీ ప్రతివిభాగ ప్రత్యేక పరీక్షాపద్ధతులని సౌకర్యము కలుగవలెనని ఏలనుగా ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును ఆంగ్లకరించెదము.

అంతరము న్యామూర్తి అబ్దుల్ రహీముగా రి ష్టరి:—“ఎట్టి శాసననిర్మాణముందును భిన్నాన్యము సమన్య పోడనూపవచ్చును. ఎరకోయపూర్వ బుద్ధి సంతు లస్యమును శంకింతురనిధయపడి నెనేలు వారు దీనిని తీర్మానింపకుండుట యుచితము.

మఱికొంత వివాదము జరిగిన వెనుక ఉపాధ్యక్షులి ష్టరి:—ఏ యువసంఘముమొక్క సిఫారసులును సుస్థిరము లని భావింపఁగూడదు; ఏ యువసంఘమువారి తీర్మానములును విమర్శనాత్మకములుగ నుండునని యెవరును చెప్పఁజాలరు.

ఉపసంఘ మేష్టలును నిమిత్తము మార్పుహంటు గారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము వోల్లకు పెట్టబడి నిరాకరింపబడెను. 1916 వ సంవత్సరపు పరీక్షకు హాజరైనట్టియు అంతరి పరీక్షలకు హాజరగు నట్టియు విద్యార్థుల కీ ప్రతివిభాగ ప్రత్యేకపరీక్షా విధానసౌకర్య మలవడవలెనని ఏలనుగా ప్రతిపాదించిన సవరణతీర్మాన మామోదింపబడెను.

ఫీజు.

జి. పి. నటేశముగారి ప్రతిపాదనము ననువరించి, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు భాగములలో నొక్కొక్క భాగము నకును రు 16ల చొప్పున ఫీజు వసూలు చేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

అంతరము నటేశముగారు ఈక్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి:— “1916-వ సంవత్సరము పరీక్షయందు ఏడే నొక భాగము లో మాత్రమే తప్పిపోయిన విద్యార్థులెవ్వకు రెండుభాగముల పరీక్షకును దరఖాస్తుచేసి నిడుఫీజు కట్టియున్నారు గనుక, ఆఫీజునుండి వారు పరీక్షింపబడవలసిన భాగమునకు ప్రస్తుతము నిర్ణయింపఁ బడిన మొత్తముమాత్రమే విశ్వవిద్యాలయము వారుతీసికొని తక్కిన మొత్తమును ఆయావిద్యార్థులకు ముజరాయియ్యవలెను.

మిగిలిన మొత్తమును వాఫసుచేయుటలో విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయమునకు చాలపని కలుగునని యుపాధ్యక్షులు చెప్పిరి.

హైందవ విద్యార్థి మొక్క దాక్షిణ్యము ననువరించి మీ తీర్మానము నుపసాదించినారు నటేశముగారు చెప్పిరి. అంతరము తీర్మానము వోల్లకు పెట్టబడి నిరాకరింపబడెను. అంతట సభ సమాప్తమయ్యెను.

మధ్యరాష్ట్రము

మధ్య రాష్ట్రముల ఫిఫు కమిషనరుగారు

ప్రతినిధుల సందర్శనము.

నాగపూరు, జనవరి 25:—మా॥ జి॥ పి॥ పి॥ కు, దమేర, కల్పగు-సర్ గంగాధర చిట్టావీడు గార్లు మున్నగువారు నేడు దయమున కమిషనరుగారిని గోరుగారిపురపుర లైదొచ్చి తీర్మానములనింసిరి. “రాజభిక్షికి విజయభిలాషకు సంకెసింపి తిని. విజయప్రాప్తికింక నెట్టి భారములు మనపైబడునో తెలియదు. తక్కిన విషయములు కొన్ని దొరతనమువారి ఆలోచనయందున్నవి. ఆనివి సెంటుగారిని బహిష్కరించు విషయమున నది మీ సమావేశమునకు సంబంధించినది గాదని నేనిదిర రకే నుడివియుంటిని. మీ తీర్మానములు మిత్రభావముతోడ నే జరుపబడినవి. ప్రత్యేకముగ నొక రాజకీయోద్యమ ప్రకటనను జరుగు నని తెలిసినది. అయరావతిలో బిసెంటుగారు సాక్షికు డొసంగిన యువన్యాసమునుబట్టి ఆ ప్రత్యేకోద్యమ ప్రకటన మెటుల జరిగియుండునో మనము గ్రహింపవచ్చును. బిసెంటు ప్రతినిధి ప్రసంగ మగుటచే నది నాలుకొనలేదు గాని అది మొదటినుండి తుదవరకును జాలివైషమ్యమును కలిగించునది గానే యుండెను. ఇట్టివి జరుగకుండ నే ఇప్పుడు దేశరక్షక శాసనము నాశ్రయింపవలసి వచ్చినది. అతని యువన్యాసమున రాజభక్షి నూచన కొంత లేకపోలేదు గాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నిలుపుట కిట్టి రాజభక్షి మీలో కొందరు 1914 లో ఈగడిలో పెట్టడించిన భావములకు కేవలము విరుద్ధమని మాత్రమే నేననగలనని ఫిఫుకమిషనరుగారు నుడివిరి.

స్థానిక వార్తలు

(1)

చెన్నైలో ఆంధ్ర సభ:—సాంఘిక సేవాశాఖ:

ఈ నెల 31 వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంత్రం 5-30 గంటలకు (ప్రా.డి. 14) సభాభవనమున మొ. పాలపత్తి నర సింహముగారు సంఘసేవగుర్తి యుపన్యసించెదరు.

కాలండరు:—కోయంబత్తూరులో సులలితములగు

సరుకులను విక్రయించు వ్యాపారులగు కే. పి. చెట్టిగారు పంపిన అందమును కాలండరు మా కార్యాలయము నలంకరించి నది. 12 నెలలకును పన్నెండు కాగితముల తునకలుగలవు. దీనిమీదలి చిత్తరువు చాల ముద్దుగులుకు నిర్వహణకుల యాక్రతులతో రమణీయుగ మున్నది.

నేమనలు ఇండియను ఎస్సోసియేషన్:—

ఈసంఘమువారి నాదరించుచు లాడ్ గోవిందగారు గారు మొన్నటి శనివారము సాయంత్రం 7 వ తేదీ భవనమున పెద్ద విందుచేసిరి. వైటుమెన్ట్ దొరసానిగారు, టాడ్ హంటుగారు, దివాన్ బహద్దరు పి. పరాంతకము నాయుడుగారు మొదలగువారలచేతులు ఆచటికి విచ్చేసిరి.

బహిరంగ సభ:—చేపటి మంగళవారము ఉదయము 7-30 గంటలకు సాబ్బు కొట్టాడువద్దనున్న రాయల భయేటలలో పండిత మదనమోహనమాల్యగారు చెన్నైలో విద్యార్థుల కొకయువనాధ్యక్షుని నొసగెదరని పి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్య పి. ఎ. ఎల్. టి. వి. వేంకటసుబ్బయ్య ఎ.వి.ఎల్.టి. పి.ఎ. సుబ్బారావు అయ్య పి. ఎ. ఎల్.టి. వి. సీతావతి నాయుడు పి. ఎ. ఎల్. టి. గారులు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

వైదాపేట గ్రామ న్యాయాధికారి:—వైదా

పేట గ్రామ న్యాయాధికారి లక్ష్మీనారాయణ అయ్యగారు తమకు లంచమియ్య బ్రయత్నించినది తాత్కాలిక వైదాపేట జ్ఞాన ప్రకాశము పిల్లగారు వారిమీద కేసు వేయగా గ్రామ న్యాయాధికారికి శిక్షయు జరిమానాయును విధింపబడినదని తెలిపియుంటిమి. అందుపై నతడు అపీలుచేయగా మెంట్లట్టు జిల్లా సెషన్సు జడ్జిగారు రూ. 500 ల జామీనులు చెండ్చి వైదాపేట విడిచిపెట్ట నమరులించిరి.

విజయనగర చరిత్రము; సుగుణవిలాస సభ:—

మొన్నటి శనివారము సాయంత్రం 7 గంటలకు సుగుణవిలాస సభవారు విజయనగర చరిత్రను నాటకమును తెలుగు భాషను ప్రదర్శించిరి. నాటకప్రదర్శనము ప్రశంసాస్థాయి. రామరాజు, సకలము తిమ్మయ్య, పూజాపాత్రములు కడుగునవలయుగ పోషింపబడినది. పూజాపాత్రధారిని రసవంతుని ప్రత్యేక ప్రశంసాస్థాయి. అనాటిపాత్రముగూడ సంతోషముగ పోషింపబడినది కాని పాత్రాచార్యులందు కొంతలోపమున్నది యె ప్పకొనక తీరదు. మొత్తమువీధి ప్రదర్శనము కరుణనీహరముగ నున్న దనటకు సందియము లేదు. ఈసభవారి తెలుగు నాటకప్రదర్శనానైపుణ్య ముద్వితోహదించి చెప్పవచ్చును.

స్థిల సమావేశము:—బ్రహ్మకమాజునూరి

52 వ సాంసత్పరిశోధన సందర్శనము సమాజమునా గుహ్య శాసన సంఘమునందు క్రిందటి శుక్రవారము సాయంత్రం 7 వ తేదీ సమావేశము జరిగెను. శ్రీమతి పాయలపట్టి అమ్మాయి పి. ఎ. ఎల్. టి. గారు గ్రామసాధి పత్రమును పఠించిరి. డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి అమ్మాయి ఎ.వి. పి. ఎం. చక్కయ్యగారు నిన్ను బాహ్యుపారణము స్పృశ్యము, శ్రీమతి కామమ్మ అమ్మాయి “భక్తి లేక ప్రేమ” పుస్తకము, శ్రీమతి మంగమ్మగారు రాజా రామమోహన రాయలును గూర్చి తెలుగుభాష యందును ఉపన్యసించిరి. మంగమ్మగారు తెలుగున మాట్లాడుట కిదియే ప్రథమ ప్రయత్న మయ్యును భాగుగ నుపన్యసించిరి. భావానికాన్య బోసునటిగారు విజానాధ్యక్షుని నానందించిన విధప సభ చాలింపబడెను.

బహిరంగ సభ:—ఈనెల 30-వ తేదీ మంగళవారమునాడు క్రైస్తవ యువజన మండలమున నొక సభ జరుగు

ను. మదరాసు బిషపుగారు సభాధిపత్యమును వహించెదరు. ఆ సమయము నుపన్యసించువారలలో ఆంధ్రాసుగా కొకరు, ఆంధ్రాసుగారు నలునడికములలో నుండు పనిపాండ్రుల చేసిన మహోపకారమునకు వారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నొక

తీర్మానము చేయుటను. ఈ సభ కామ్యోనించువారలలో పీ క్రిందివారు గూడ గలరు. ఎస్. మల్లాధరపు, రెవరెండు డి.జి.ఎం. తెలుగు, భాగ్యలక్ష్మి బహద్దరు కూడకబుడ్డా సాహెబు, దివాన్ బహద్దరు ఎల్. ఎ. గోవిందరావుల అయ్యగారు, గౌ. లగు యాతూబు హుస్సేన్ గారు, దివాన్ బహద్దరు కరుణాకర మిశనుగారు, జి. ఎ. నరేశ్వరుగారు, రావు సాహెబు సి. సుబ్బయ్యచెట్టిగారు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఎం.డి. దేవదాసుగారు, నాగేశ్వరరావుగారు, వీర లాహర్యవలక్రియందు సంతకమును చేసియున్నారు.

దక్షిణాంధ్రీయో బ్రహ్మసమాజము:—తమచే

నడపబడుచున్న విద్యాలయములందలి బాలుకు బాలలకు తుల్యమైనందు నిమిత్తము జనవరి 27 వ తేదీ సాయంత్రం మొకసభ్యుగావించిరి. తిన్నయమున మహారాజశ్రీ కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావు వంతులుగా గ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. ఈశ్వర ప్రాధ్వనముతో సభాచక్ర ప్రారంభ మయ్యెను. ఆంధ్రము సోమకూడగంటిపై డి. ఎ. వి. ఎల్. గారు రెవ యామూర్యము క్రిందనున్న దివి పాతకాలల యొక్కయు మూడు రాత్రిపాతకాలల యొక్కయు స్థితిగతుల గూర్చి కాగ్యనివేదకను చదివిరి. పాతకాలానివృద్ధియు నందు తమకు సాహాయ్య మొనరించిన వధ్యాయ మహారాజి గారికిని తదితరులకును తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడించిరి. పాతకాలలలో చదువుచున్న విద్యార్థు లిరువురు మత్తుద్రవ్యములగుర్చి యొక సంభాషణమును గావించిరి. విద్యార్థులకు లాగులు చొక్కాలును, అల్పాహారమును నొసంగబడెను. అగ్రామసాధిపతిగారు తమ యువనాధ్యక్షులనుండి విద్యయొక్క ప్రాముఖ్యతను వక్కాణించి, విద్యావ్యాపనమునిమిత్తము బ్రాహ్మసమాజము వారు చేయుచున్న పనిని క్లాఫించి, వారి ప్రయత్నములకు బ్రాహ్మసమాజికులును. తదితర విద్యార్థిమనుషులను దోడ్పడుట యశ్యంతాకర్మక నుని చెప్పిరి. శాసనసభ్యులయిన మొకపాతకాలల స్థాపించి విద్యాభివృద్ధి నిమిత్తము పాటు బడవా రగుటచేతను పశోపకార ప్రత్యమునబూని యాంధ్ర దినపత్రికను సమగ్రతతో నిర్వహించువా రగుటచేతను శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారు తత్సభాధిపత్యమునకు సర్వవిధముల నర్హులని నుడిచి పాలపత్తి నరసింహముగారు వందనముల నర్పించిరి.

క్రొత్త పెరిఫోగారి గౌరవార్థము జరిగినవిందు

రావుసాహెబు సి. రామమజ శ్రేష్ఠిగారు చెన్నైలోకి పెరిఫోగా నియమింపబడినందున వారిని గౌరవించుటకై దక్షిణ యండియా వ్యాయామ సంఘమువారి ఆవరణమునందు చాల మంది ప్రముఖులుకూడిరి. శ్రేష్ఠిగారు ఈవదలి పొందిన ఆర్య వైశ్యులలో మొదటివారు. వీరు నాన్రబీచ్ రోడ్ నందున్న కింగ్ ఆండ్ కంపెనీ కన్యకులు. వీరు హైదరాబాద్ వ్యాపారులలోనే కాక ఇంకా వాయలము సహాయము ధనవంతులైన వారు. ఇతరులకు సహాయముచేయుటయందు ముఖ్యముగా విద్యా విషయములో వీరికి జగద్యుక్తాభి మేవది. వీరు వెంబూరు పరశువాకములందు రెండు బాతికాలముల పోషించుచున్నారు. జనలకు వీర చేయుచున్న మేటిసహాయము కడవగ నీయును. కింగ్ ఆండ్ కంపెనీ నలువది వత్సరములకు పూర్వము ప్రస్తుతాభ్యుదయము నీయుచున్న సోదరుల తండ్రిగారిచే ప్రస్తుతమున్న లోటనే స్థాపింపబడినది. ఈకంపెనీగూర్చి వ్యాపారులు మువ్వలయిలయి లాభకరముగానే జరుగుచున్నది. సభికులు తమపట్టు తెల్పిదివరిచి స్నేహభావము తో సోమర వ్యాపారుల నేకాక సంఘమునంతయు గౌరవించుటయని శ్రేష్ఠిగారు తెలియజేసిరి.

సాయంత్రం 7 గంటల కామ్యోనము చేయబడిన వారందరు విచ్చేసిరి. కొందఱొక పండితా కుమార్తెగారి. ఒకరంగమునందు వాద్యగాంధ్రు కొంద లొక గంటవరకు సభికుల నానందపరిచిరి. తర్వాత సభికులందరును హరిశక్త కంపెనీవారిచే కయారుచేయబడిన పెండు నానగించిరి. అథను పక్షము నూర్చును విందునారగించిరి. హైదరులకు తిగిన సలహాగములు పుష్కలముగానుండెను. యూరోపియనులకు గూడ శ్రేష్ఠముగ పక్కాన్నములలోపమేమియు జరుగలేదు. సాయంత్రమైన తర్వాతిముగల పండితులొనికి వచ్చి వింతయైన ప్రదర్శనములను సభికులందరు చూచిరి. బలమును తెల్లడిన గరు ప్రదర్శనములును, గారిదీర్ద్యమును, మొగ్గవారుట మొదలగు నల్లవిద్యులును ప్రదర్శింపబడెను. విందుసమయ మందంతయు అడయార్ ఆర్ ఫిరెట్ బ్యాండువారు తమ గానవిద్యానిపుణతను జూపుచుండిరి. తుట్టతుడకు బాణసం చానుకాలుటతో సభముగ్గిలెను. సభికులందరు చేయియందికి తగ్గవగా నుండెను.

ఎల్. ఎల్. డి. బిరుదమును ప్రస్తుతము బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రైమర్స్ స్థలముగా నున్న రివరెండు డాక్టరు మెడిచనుగారి కిచ్చుటకు శనివారమునాడు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమువారు తీర్మానించిరి.

గౌరవనీయులగు ఎస్. పి. ఎస్. కవస్వామి అయ్య రుగార్చు ఈనెల 22వ తేదీని అడివనలు జిల్లా న్యాయాధికారి ఆర్. నారాయణఅయ్య గారిలోగలస్థి మన్నురుగుడికి బోయిరి. పురజను లత్యాదరముతో ఆలిఖల నాచుటచిరి.

ఈ యూరభంజి రాకుమార దిగి వాండ్ల మహారాజా గారి కృత్య పత్రిక నిచ్చి కన్యదాతగారి నామంకిమున శని వారమునాడు వివాహము చేసిరి. దక్కం నరహారాగారు మున్నగు సంస్థానాధి పతులు పలువురు వచ్చిరి.

డి. ఎల్. పరిక్ష:—హిందూ సహస్రయ్య కన్య కాన్త్రములు రెండులోన కడప మహాదేవమఠము గూర్చు తె రన్యోవారు పి. ఎల్. పరీక్షలో కన్యకాగా మహాదేవ మఠవలెనని న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యగారు కృతీపా దించిని. తీర్మానము వెళ్తు వారి యసాధారణ సభలో నామోదింపబడెను.

విశ్వవిద్యాలయపు క్రొత్త సభ్యులు:—గౌ. సా హెబు మహమ్మద్ బజులుల్లాసాహెబు, కే. సి. రోల్స్, ఆర్. స్వామినాధయ్యగారు, ఆర్. వేంకటకృష్ణము నాయుడు, పి. రంగస్వామి అయ్యగారు, ఎ.ఎ. నారాయణ రావుగార్లు కకాశాఖకును; గౌ. న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ రహీముగారు ధర్మశాస్త్ర శాఖకును; కల్లులు నిధుగారు వైద్యశాఖకును సభ్యులుగా నియమింపబడుటకు ఇటీవల జరిగిన నె నెటువారి యసాధారణసభలో తీర్మానింపబడెను.

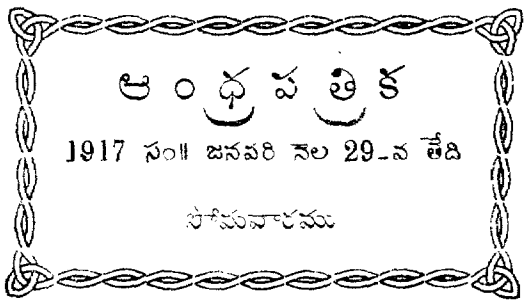
కొండు పేటలో కన్యమవారి అపకారమును గూరి కర్మిగుగారు ప్రకటించిన లేఖను లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారును మూ. చోడిగుగారును గరచూచిరి నిజమేనా గాబోయిన వారి అభిప్రాయములేనా ఆపత్రిములు దొరతనమువారి ముక్తకాల యములో ముద్రింపబడినవా? ముద్రకా కన్యమెంటి దొర తరమువారికి ముట్టినది? అటుల వ్యక్తిమాత్రుల సమయములు జరుగవచ్చునా అతిదే ప్రభుత్వోద్యోగులతోనే ఏ జిల్లాలలో సంచారము చేసిన. భారతీయ ప్రముఖులలో నెవరితో సంత్ర దించెను. ఇతడు చూచిన ఆటవికు లెదరు వారెక్కడలో నున్నాను. వారు ఆక్రీకాలోని ఆటవికుల కలయెను ఆనాగరి కులా? కర్మిగుగారు ప్రభుత్వమువారి పరమములను వేరైన చూచిరి? వారిని చూడెదరా దొరతనమునా విద్యార్థులు? ఏ వ్యయవారి కేమి సహాయముచేసిరి. వీరితో ప్రభుత్వోద్యోగుల కెమైనె సంబంధముగలవా. వా రె తే ఖ ల ను ప్రకటించి రా? ప్రభుత్వోద్యోగుల కాననము వారిపై కేల అం. భగవ జనతెను. వానినిపు యములు జరిపెనగా అది నాన్రబీచ్ కానన విద్యాపర్యవేక్షకుల మూ. మోతలాలు నెన్రబీచ్ కాననము.

యూ.వై.టెను సుత్రిక కొక విశేషము సాగ్రావ్య కామ్యోనము రాజప్రతినిధిగారి కడప బజులుల్లా మున్ను నందలి లోకల నన్నిటిని గర్హించుచు నొకవ్యాధియును వ్రా కెను. యూ.వై.టెను బ్రతిభు సాగ్రావ్య విశ్వవిద్యాలయము నందలి విద్యార్థులు నున్నవట! ఆ విద్యార్థులతో మెట్టబాగమున వైకొనకూడెదట! కాన్యరవ్యాధి! సంఘ మువారి కొరిక నాలోచించుట రహస్యము కాదట! రాజ ప్రతినిధిగారు హిందూదేశపు పంచాలలో దేశములు తెల్లగున్న వలయుచున్నది తిరువెట తా మూలోచించుచున్నవట ఈసంగ కుల నాలోచించ కూవనట! విజ్ఞాపన బాహుస్వయం లావ ప్రతినిధిగారి సలహాకొరకుని అం దువహరించుట గుర్తు ఆవిజ్ఞాపన పత్రమును ప్రకటించనే కూవనట! కాన్యర భావము లలివారులకు నుంచి యుత్సాహముగలిగినది గుర్తు నంతరపు మున్నులై వారి కాగ్రహముగలింప గలవట! ఇంక మమియూ వజ్జివాంల వ్రాసెను.

ఇంగ్లాండునం దేరినా యొకమూల గూర్చుడి నలు వదియేండ్ల క్రిందటి కలగనుచుండిన ఈ విశేషనికొని ఈ శతాబ్ద “ఇండియా పత్రికా” సంకలనముల శిక్షితులు హిందూదేశమునందలి ప్రథమతాత్పర్య తెలియకుండుట వాద్య ర్యములేదు, గాని తెలియనివారు తెలియనటు యండ్ల ప్రబంధ భాగచందము పి.ఎ. రెల్లిగారిచే పడిపోయినందు ముందు నకు రావలయునో? దురహంకారమా? స్వాధ్య పరా దుణితయా?

విషయానుక్రమణిక.

పల్లెటూరు సర్వేయ కమిషను	2
భారతీయ పారిశ్రామిక పంచాయతీపథ	3
దేన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసములు	
హిందూ దేశమునం దపాయము	6
వార్తలు-వ్యాఖ్యలు	7
విరోధానుహాసంగ్రామము	
విదేశరంప్రీతివార్తలు	8-9
దేశీయరంప్రీతివార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తిలీవార్తలు	11-12-13
బాబులు	14

హిందూదేశమునం దపాయము.

(సిండ్వెస్టాము ప్రభువు రెండవభాగము)

బ్రిటీషు ప్రజలకు హిందూదేశ రాజ్యాంగములందును ప్రజాక్షేమమునందును ప్రాతినిధ్యపరిపాలనా వ్యావస్థమునందును భావపరివర్తనము గలుగుచున్నదని ఈ వారము చేరిన విదేశపత్రికల వలన విదితమగుచున్నది. బ్రిటీషు ప్రజలను క్రస్తుతము కలనరపరచుచున్న విషయములు యక్షము సామ్రాజ్య నిర్మాణము. యుద్ధపరిణామముగకును సామ్రాజ్య నిర్మాణమునకును సన్నిహితసంబంధము గలగు. మహాసామ్రాజ్య సుభ్రుతికి విజయము మూలము. మిత్రమండలికి విజయము గలుగుచున్న మిత్రమండలికి కీలకమైన బ్రిటీషుసామ్రాజ్య శుభ్రుతికి భంగము గలుగును. బ్రిటీషుద్వీపముల శుభ్రుతికి విజయమునకును సామ్రాజ్యాంతర్యాగముల సాహాయ్య మనసరము. యుద్ధారంభమునందు రెండుపక్షల హైందవయోధులు సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకు దోడ్పడిన విధము బ్రిటీషు ప్రజలహృదయస్థిమలందు నాటుకొనినది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందలి ఏయితరభాగమును యుద్ధారంభమునందు హిందూదేశమునకునతె యుద్ధమునకు సిగ్గుగ నుండలేదు. హిందూదేశము విజయమునకు సాధ్యమునైన నైనికులను సానుగులను సిగ్గుగ గలిగియుండెను. భారతయోధుల రక్తము యూరపురణంగములందు సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకై బ్రిటీషుయోధుల రక్తముతో మిళితమైనది. రణరంగములందు గలిగిన రక్తప్రవాహసమ్మేళనము మహాసామ్రాజ్యాంతర్యాగములను దృఢమైన పాశముచే బంధించినది. ఆబంధమును సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకును సామ్రాజ్యాంతర్యాగముల వికాసమునకును సిరముగ స్థాపించవలయునను సంకల్పము సామ్రాజ్యాభిమానులైన రాజనీతిజ్ఞులకు గలిగినది. సామ్రాజ్యమునందు గల ప్రత్యేకరాజ్యముల బలము సామ్రాజ్య బలమునకు గారణమగుచున్నది. సామ్రాజ్యబలమును గోరుటకు సామ్రాజ్యమునకు అంగములయిన ప్రత్యేకరాజ్యముల శుభ్రుతియును సాధనము. బ్రిటీషుద్వీపములు ప్రత్యేకము సామ్రాజ్య సంరక్షణభారమును సహించుట దుస్సరమని విదితమైనది. ఈసందర్భవిషయములను నిర్ణయించుటకై సామ్రాజ్యాంతర్యాగములకును బ్రిటీషు ద్వీపమునకును సామ్రాజ్య వివిధభాగములకును గల

సంబంధమును నిర్ణయించుట సామ్రాజ్యాభిమానుల కవసరమైనది. ఈయవసరములను రాజనీతిజ్ఞులు వారివారి సంస్కారముల కనురూపముగ జూచుచున్నారు. అధికారవర్గాభిమాని యైన సిండ్వెస్టాము ప్రభువు మొదలగువారు అధికారసంరక్షణమును జేయ జూచుచున్నారు. సిండ్వెస్టాము ప్రభువు నైంటితు సెంచురి జనవరి పత్రికయందు 'హిందూదేశమునం దపాయము' అను శీర్షిక క్రింద 20 పుటల వ్యాసమును వ్రాసెను. అందు డిశంబరునెలయందు ప్రచురించిన వ్యాసమునందువలెను హిందూదేశమునందు మన 19 ప్రతినిధులు కోరిన రాజ్యాంగసంస్కరణములను జేయుటవలన ఉపద్రవము గలుగు నని తెలిపెను. సిండ్వెస్టాము ప్రభువు రాష్ట్రస్వపరిపాలనమును స్థాపించుట స్వపరిపాలనమునకు సోపానమని యను, ఇండియా ఆఫీసునందు మార్పులవసరమని యను, హైందవులకు క్షత్రియులకు నైస్యమునం దున్న శోద్యోగములను కొందరికెచ్చుట యుచితమనియును, గ్రామపంచాయతులను స్థాపించుటకై ప్రయత్నింపఁబడు యుచితమనియును, పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకై ప్రయత్నింప నచ్చుననియును తెలిపెను. మరియు పరిదేశీయుల పరిపాలనము నొనలను వ్రాసిన హిందూదేశమునందు ప్రాతినిధ్యపాలనము ప్రస్తుత మసంకల్పమనియును, ప్రాచ్యదేశములకు వివేకముకంటెను సదయభావము ప్రయోజనకరమనియును, రాజ్యాంగపరదానములను జేయుటవలనను అధికారము బిటీషుప్రజలకుండి తొలగుననియును, హైందవ ప్రజల సంరక్షకులైన ఆంగ్లేయు లీయాకాంక్షితముల సంకీర్తింపజనవనియును, విశుద్ధమును సుస్థిరమును దృఢమునునైన కేవల పితృపరిపాలనము ప్రజల యోగక్షేమములకు తగియుండుననియును ఆంగ్లవిద్యావంతుల కప్పుడవసరమైన వ్యాతృత్య ప్రదర్శనమునకు వాధనములు గలవనియును తెలిపియుండెను. పై భావములు రాజ్యాంగ సంస్కరణమువల్లను సిండ్వెస్టాము ప్రభువుకు గల సొకుచిత భావమును వివదము చేయుచున్నవి. వారి మతమున రాష్ట్రీయపరిపాలన వ్యాతృత్యము అధికారుల కవసరముగాని ప్రజల కవసరముగాను. వారు రాష్ట్రపరిపాలనమనందు గవర్నరు స్వాతంత్ర్యమును గలిగియొండవలయునని కోరుచున్నారు గాని ప్రజలు స్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండవలయునని, కోరుటలేదు. ఇండియా కౌన్సిలును మార్పుపెట్టులో గ్రామపంచాయతి సభలను స్థాపించుటయుతో తెలిపియుండలేదు. సిండ్వెస్టాము ప్రభువు స పూర్ణాధికారము బ్రిటీషుపరిపాలకుల వశమునం దుంచుకొని హిందువులకధికారభిక్షను సమయోచితముగ బెట్టవలయునని తలచుచున్నారు.

మన 19 ప్రతినిధులు ప్రజాభిప్రాయములను తెలుపుటలేదని సిండ్వెస్టాము ప్రభువు తెలిపిన భావమునందు నిజము గలదో లేదో వారు బాగుగ యోచింపవలసియుండును. ఈ మార్పులను గోరిన ప్రతినిధులు, కొన్ని వేల నియోజకవర్గమునకు మాత్రము ప్రతినిధులుగ నుండగలరని సిండ్వెస్టాము ప్రభువు తెలిపియుండెను. సిండ్వెస్టాము ప్రభువు యొక్క అభిప్రాయములు ఎన్నివేల బ్రిటీషు నియోజక వర్గాభిప్రాయమో హైందవ జనాభిప్రాయమో తెలుపుట యుక్తముగ నుండును. సిండ్వెస్టాము ప్రభువునకు రాష్ట్రపాలకత్వము వలన గలిగిన స్వత్వము పరిజ్ఞానము ప్రతినిధులకు దేశభాంధవ్యము చిరకాలపరిచయమువలనను దేశాభిమానమువలనను గలిగినదని యూహింపలేక పోవుట విచిత్రముగ నుండును. అధికారవర్గాభిమానులందరును ప్రజాక్షేమమునకు రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రతికూలము లని సతతము పాడుచుండురు. ప్రజాక్షేమము సిండ్వెస్టాము ప్రభువుచేతియందు సురక్షితముగ నుండునా, గోపాలకృష్ణ గోకలేచేతియందు సురక్షితముగ నుండునాయను ప్రజాభిప్రాయములను అధికారవర్గాభిమానులు గనుగొనుట సమంజసము. ప్రజాభిప్రాయములను కనుగొని నిర్ణయించక సంస్కరణములు ప్రజాక్షేమమునకు ప్రతికూలము లని ఘోషించుట విచిత్రముగ తోచకమానదు. అయిదేండ్లు బొంబయి రాష్ట్రమును పాలించుటవలన సిండ్వెస్టాము ప్రభువునకు గలిగిన ప్రజానురాగమునకు దేశపరిజ్ఞానమునకు దేశక్షేమాభిలాషకు చిరకాలవాస సంజాతంబును రక్తపాతవర్ధితంబును ప్రకృతి సిద్ధంబును నైన హైందవప్రతినిధుల ప్రజానురాగము దేశపరిజ్ఞానము దేశక్షేమాభిలాష తీసిపోవు నని తలంచుట దురభిమానము. హిందూదేశమునందు 1911వ సంవత్సరమునందు రాజప్రతినిధి ప్రకటించిన సందేశమునందు గల రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము గల సాంఘాతిక సామ్రాజ్యమును స్థాపించుట వారియాదర్శ మని సిండ్వెస్టాగాం రభిప్రాయ పడుచున్నారు. కాని రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మేదిధముగ స్థాపితము గావలయునో మూచింపలేదు. పితృపరిపాలనము దేశక్షేమమున కనుకూలమని తెలిపిన సిండ్వెస్టాము ప్రభువు యొక్క రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమోత యోగ్యముగ నుండునో పాతకులకు విప్పి చెప్పుట యవసరము.

ఈ విషయమునే న్యూస్ పేట్టుచును పత్రిక అధికారవర్గాభిమానమును పరిత్యజించి పరిశుద్ధ దృష్టితో గమనించుట తృప్తికరము.

“యజ్ఞానుభవమువలన హిందూదేశమునందు దేశపరిజ్ఞానము గలిగినది మనము గ్రహింపవలయును. ఆ స్థితి ప్రధానమంత్రి రాజప్రతినిధికి ఆభివందనములను పంపుటవలన యుద్ధవాసములను చేరిన శ్రీమంతులను సంస్థానాధీశులను ప్రశంసించుటవలనను సమర్థింపబడును. మాతన దృష్టవాదానము స్థిరమును దృఢమును నైన యాశలను పుట్టించుచున్నది. ఆ యాశలు ఏడ్వేడ్డకు పూర్వము ఉపాకర్షక పాతకుల నిర్ణయించిన మార్గమున ననుసరించుట సహజము. ఆ యాశలు పరిపాలన నిర్మాణమున విశాలము చేయుటయందును హైందవ మహాజనుల చున్న శోద్యోగములకు నిజమందుటయందును కొలదిగమాత్రము కొనసాగినది. చిరకాలముక్రితము సుప్రచాస్తవ్యమునైన సంస్కారవిజ్ఞానములకు అధికార ప్రతినిధులైన సిండ్వెస్టాము ప్రభువువలె సమాధానమును చెప్పటం ముఖ్యపాత్రము. ఆయన సంస్కారములందు హిందూదేశమునం దపాతకులములను దక్క నేమయును గమనీయక నైంటితు సెంచురి పత్రికయందును ఇతర పదార్థములందును హైందవ ప్రతినిధులెవరి యభిప్రాయములను యెవరను సహాధ్యకల్పనమును పునఃస్మరించుకొని వాదించుచున్నారు. ఈ స్వభావములే హిందూదేశమునం దుపద్రవమునకు గారణంబు లగును. ఆ దేశమునందు విద్యకుండును పాలనమునందును మన మవలంబించిన నీతిని చక్కగ క్షేమకరముగ వృద్ధి చేయవలయును గాని మరల్యనేము. ప్రతినిధులు సమర్థించిన సంస్కరణ ప్రజాభిప్రాయము వెంటనే సాధ్యము గానియును కొన్ని కోరదగనివి యును విషయములు గలవని యంగీకరించినను ప్రధానవిషయమునకు మాత్రము భంగము గలుగదు. హిందూదేశ సుస్థియ్యుద్ధాంతమునందు గాని తత్పూర్వము గాని నిర్ణయంప వలయును. ప్రజలు పరిపాలనమునందు విశ్వాసమునుటకు తగిన స్వాతంత్ర్యప్రమాణ మవసరము. భానిని సమకూర్చుటకై సుస్థిర సాధనములను కల్పించుటకై మనము సాన్నిధ్యమై ముండవలయును. లేనిచో విషమపరిపాకమునండి తప్పించుకొనజాలము.”

సిండ్వెస్టాము ప్రభువునకును న్యూస్ పేట్టుచును పత్రికకును దృష్టాంతమునందుగల భేదమును వైననుదహరించిన భావములు వివదముచేయుచున్నవి. అధికార రాజ్యమును చవిచూచినవారలను అధికారలోభము పీడించుచుండును. అందులకు రాజ్యాగమునందు ప్రజాతంత్రమును వ్యాపింప చేయుటయే ప్రతీకారమైయున్నది. సిండ్వెస్టాము ప్రభువు ప్రజాతంత్రమును నిరసింపచుటయును న్యూస్ పేట్టుచును పత్రిక ఆమోదించుటయును దృష్టిగ్రహణంబునందు గల భేదమునకు నిదర్శనములు.

ఇంటి రీడియేటు పరిశోధనములు.

శుక్రవార శనివారములందు గూడిన సినేటు సభయందు విద్యార్థుల పురోవృద్ధికి ప్రతిబంధకముగ నున్న ఇంటరుమీడియేటుపరీక్షను భాగములుగా విభజింపవలయునని నవంబరుమాసమునం దామోదితమైన తీర్మానమును గురించి తీవ్రమైన చర్చ జరిగినది. నవంబరుమాసమునం దామోదితమైన తీర్మానమునందు "భాగములు" అను పరిభాష వాడబడినది. కాని ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షపై ఏర్పడిన 178 మొదలగు నియమములందు భాగములను అభిధానములేదు. మరియు ప్రత్యేక భాగములందు కృతార్థులైనవారు తిరిగి పరీక్షించబడవలయునను విషయమును గురించియును సందిగ్ధవచనము లుపయోగింప బడినవి. సిండికేటు తీర్మానములను పాలకులకు పంపక పూర్వము సందిగ్ధవచనములను గమనించినది. పాలకులు సందిగ్ధవచనములు గల తీర్మానము నంగీకరించుదు రని నమ్ముటకు వీలులేదు. ఈ కారణములవలన సందిగ్ధవచనములుగల తీర్మానము సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి కోరికమీదను ఉపసంహరింపబడినది. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష విషయములను 1. ఇంగ్లీషు సారస్వతము. 2. భాషాంతరీకరణము 3. ప్రత్యేక విషయము అను మూడు భాగములుగా విభజింపవలయునని నిరూపించెను. జి. వేంకటరంగారావుగారు ఇంగ్లీషు భాషాంతరీకరణము ప్రత్యేక విషయము అని రెండు భాగములుగా విభజించుట యుచితమని సవరణ చేసెను. ఆ సవరణను సభవారంగీకరించిరి. లిటిలు హేల్సు హాగ్సను హంటరుగారు మొదలగువారి విషయమును ప్రత్యేకోపసంఘనిర్ణయమునకు వదలుట యుచితమని వాదించిరి. ఈ యేర్పాటును సభ్యులంగీకరించిన కాలవిలంబమునకు కారణమై 1917 వ సంవత్సరము విద్యార్థులైనను దీని ప్రాథము గలుగునని తోచదు. లిటిలు హేల్సుగారి తీర్మానమును నిరాకరించుటయును మెక్స్ ఫెల్సుగారి తీర్మానము నామోదించుటయును సభ్యుల స్థిరసంకల్పమును ప్రకటించుచున్నది. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు పోయిన విద్యార్థులు తప్పిన భాగములందు మాత్రము పరీక్ష నియవచ్చుననియును నెగ్గిన భాగములందు పరీక్ష నియవసరము లేదనియును సభ్యులు నిర్ణయించిరి. హంటరు గారు ఈ పద్ధతినవలంబించుటవలనను విద్యాప్రమాణము తగ్గుననియును విద్యార్థుల లభ్యతయును బూనుదు రనియును విద్యార్థులు బి. ఏ. ప్రమాణమును సయితము తగ్గించుచుని ఘోషించుచుననియును వాదించెనుగాని వారివాదము నెగ్గనందులకు విద్యార్థులు విద్యాభిమానులు సంతసించవలయును. ఆంగ్ల విద్యాధికారుల నావహించిన దక్షత్వ పరీక్షాచము వారిని వదలునని తోచదు. విద్యాశిక్షణమునందలి దక్షత్వమునకు ఆంగ్ల భాషాపాండిత్యము మాత్రమే కాదని పాశ్చాత్యపండితులు గ్రహించవలసియుండును. సినేటుసభ్యులంగీకరించిన నియమము 1916 వ సంవత్సరమునందు తప్పిపోయిన విద్యార్థులకు సయిత నుపయోగించవలయునని ఆలెను గారు పాదించిన తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. హంటరుగారి రెప్పటివలె కిమిటీని నియమించి కాలపారణము చేయవలెనని సమకట్టిరి. శేషగిరి అయ్యగారు నాయరు అబ్దురుహిముగార్ల పట్టుదలవలనను తీర్మానమును సభ్యుల అమోదించిరి. ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షకు బి. ఏ. పరీక్షకు నలభై భాగముల నేర్పరచుటవలన విద్యార్థుల ప్రముఖ

కొంతవరకు గట్టెక్కినవి. భాగమునకు రూ.16లు కట్టుమును గట్టవలయునని సభ్యులంగీకరించిరి. హైందవుల సంయోగబలము అన్ని వ్యవహారములందును వారి సంకల్పమును సాధించుటకు చాలియున్నది. ఉపాధ్యక్షుడు సర్ శివస్వామి అయ్యగారు సినేటుసభాభిప్రాయమును గ్రహించి స్థిరచిత్తముతో కార్యభారమును నిర్వహించినందులకు వారుసభ్యుల విద్యార్థుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు.

ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రసంగము

ముఖ్యమంత్రి లాయడు జాజ్జిగారు ఆఫీసరీయ సంతకముతో ప్రసంగము చేసినది. ప్రసంగము గావించి యున్నారు. ఈ యుద్ధమును గ్రేటుబ్రిటను ఆధినివేశముల సహాయ పోషణములచేత జయింపవలసిన సంగతిని గూర్చి చర్చజరిగినది. యుద్ధానంతరము సామ్రాజ్యము పరిష్కరింపవలసిన సమస్యలను ముందు కొద్దిగాముఖ్యమంత్రిగారు నూచించియున్నారు. ఇండియా విషయమును శ్రీ వారు ఒకటి రెండు ముక్కలను పలికియున్నారు. హిందూదేశము ఆమూల్యమున సామ్రాజ్య సేవను యుద్ధములో జేసినందున స్వ సామ్రాజ్య యుద్ధసభలో ఇండియా ప్రతినిధి యొక రుండగలది లాయడు జాజ్జిగారిది. ఛేంబర్లెనుగారు రాజప్రతినిధిగారికి సర్వ సామ్రాజ్య యుద్ధ సభా సందర్శమున ఇండియానుండి "నాకు సహాయము జేయుట కయి ఇద్దరు ప్రతినిధులను బంపుమని" తంత్రి వార్డు మెంసేరి యుండిరి. సిప్రా, మెస్టను గారలు సహాయులేగాని, సహాయులుగారు. ఇండియామంత్రికి కాగితముల కట్టలు దగ్గర పెట్టుకొని చెప్పుతోవూది సలహా జెప్పవలసిన వారుగాని, సామ్రాజ్యసభలో ఆధినివేశ ప్రతినిధులతోపాటు సమావయన గౌరవముతో కుర్చీలమీద కూర్చుని, విషయములను చర్చించి, వోటులతోగలగల ఆధికారము కలవారుకారు. ఆగలు స్టీవరుకును, ప్రయివేలు స్టీవరుకును కొద్దులాకలభేద మిచ్చుటయ్యుండదు. కాని మొన్న వచ్చిన వార్తలలో బికానీరు మహారాజుగారు ఇండియామంత్రిగారి 'వెంట' సామ్రాజ్యసభలోనికి వెళ్ళుచును అని తెలుపబడెను. 'వెంటవెళ్ళు' యనగా ఆగ్నేమేలి? సింహా, మెస్టనుల యుద్ధోగమును, బికానీరు మహారాజుగారి యుద్ధోగమును వేరని అని కొందరి దేశభక్తుల దుష్కృత్యముండగానే 'వెంటవెళ్ళు' 'సహాయము జేయుట కయి వెళ్ళు' అను పదముల భావమేమో శ్రీ జాజ్జిగారి ప్రసంగము వలన స్పష్టపడినది. బికానీరు పాలకుడు సర్వ సామ్రాజ్య సభలో జేరి, చర్చించి, వోటిచ్చుటకు ఆధినివేశపు చంద్రుల వలెనే ఆధికారమును కలిగియుండెదరు, అదిసంతోష వాచకమే. కాని బ్రిటిషు ఇండియాకును, స్వదేశ సంస్థానపు హిందూదేశమునకును ఆదరణమునందీభేదమునుజూపుట అక్రమముగ వోచుచున్నది. బ్రిటిషు ఇండియా, స్వదేశ సంస్థానములకు తక్కువ యనట బ్రిటిషు పరిపాలకులను, భారతీయ విద్యార్థులను, ఇరువదివేల కోట్లకు పైయగ ప్రజలను చిన్నతనముగ జూచినట్లగును. ఆగ్రహమునకు కారణ మగును. ఇంకను కాలము మించిపోలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వపు ప్రతినిధు లిద్దరికిని బికానీరు మహారాజుగారివలెనే సమానోద్ధోగ మిచ్చుట సంశ్లేష్టికరముగ నుండగలదు.

టిప్టాగారి చిలుక పలుకులు.

చిన్న రాష్ట్రములు నిరభ్యంతరముగ వారి పురోభివృద్ధి మార్గము నవలంబించి లోకములో ఒలవంతయిన శత్రువుల మధ్యనిలిపోక, నిలిచియుండునట్లు సదుపాయము సంధిసభలో యేర్పడవ వలసి యున్నది (వెనడెంటు లెన్సు గారు తమ యువస్వాసములో జెప్పియుండిరి. ఈమాటలను పునర్మరించుకొని హిందూదేశము పాపమెంటులో ముఖ్యమంత్రి కాంటు టిప్టాగారు ఆఫీసరీ-హిందూరాష్ట్రములను నిచ్చియు ముఖ్యమంత్రి వారు చేయబూనుకొనినప్పుడు విల్సను అధ్యక్షుని సదుద్దేశములును, మిత్రమండలి సంకల్పములును బద్ధనిర్ణయముగ నున్నవని వాక్రచ్చెను. మిత్రమండలివారు ఆఫీసరీ-హిందూ విచ్చియు చేయవలయునని నిష్పాదన కోరలేదు. సర్వము, మాంటి సిగ్నోలను దిగమింగి, ఆగ్నేయయూరపు సంతయును అన్యాయముగ పాక్రమించుకొనవలయునను దుర్వాచ్యుతో, ఆఫీసరీ యా హిందూదేశము జన్మనీవలన పురికొల్పుబడినదై పిచ్చుక యగు సర్వయూమీద బ్రహ్మాత్మమును ప్రయోగించి, లోకమును ఈ ఘోరసంక్రామములో పవద్రోసి, ఇప్పుడు ఆఫీసరీ-

హిందూదేశమున లోకములో ప్రతిజాతియు స్వతంత్రముగ బ్రతుకుట కవకాశ ముండవలయునను సిద్ధాంతము తమ అత్యంత తాత్పర్యకరమని టిప్టాగారు చెప్పబూనుట ఉత్తమోగవచ్చునగాక. మరేమగునో చెప్పబాలవ న్నము. తరువాత పలికిని పలుకులవలన టిప్టాప్రభువు తమ గుట్టును తిరిగి తామే బయట పెట్టుకొని తమ ప్రసంగముయొక్క విలువను పూర్తిగా నాశనము చేసికొనిరి. ఆగ్నేయ యూరపులోని సర్వజాతులవారి స్వతంత్రాభివృద్ధియంతయు ఆఫీసరీ-హిందూరాష్ట్రముయొక్క సుస్థిర ప్రబల ప్రభుత్వము మీద నాధారపడి యున్నదట. బలవత్తరమయిన ఆఫీసరీ యాదేశ చ్చాయము సర్వము, మాంటి సిగ్నో మొదలయిన స్వతంత్ర రాష్ట్రములు బ్రతికవలయునని ఈ ముఖ్యమంత్రిగారి యుద్దేశము. ఇన్నెండవండియు ఈ ధూర్జ ప్రభుత్వచ్ఛాయనే పడియుండి, హిందూ, కృషింపిన రాజ్యములను నామమాత్రమున కయిన లేకుండ జేయుటకయి ఆఫీసరీ యాదేశముకయ్యునునుకాలు ప్రవృత్తి అందరిని దింపగా, ఆపాడు సామ్రాజ్యముయొక్క సుస్థిర ప్రాబల్యమే స్వల్ప స్వతంత్ర రాష్ట్ర రక్షణమునకు సోపానమని ఈమహా సభావుడు చెప్పటకు నోరెట్టాడెనో యూ హించుకొన జాలకున్నాము. మిత్రమండలి వారివలెనే దేవునికొఱకును, దేశముకొఱకును, స్వల్పరాష్ట్ర స్వతంత్ర రక్షణము కొఱకును, ధర్మ సంస్థాపనముకొఱకును ఈ యుద్ధమును మేము చేయుచున్నామని శత్రువుండలివారును అనుచున్నారు. కాని ఇట్టి అస్పృశ్యముల మూలకముగ శత్రువుండలి లోకముయొక్క కండ్లలో బుగ్గిచెల్ల బూనినను మోసపోవు వారులేరు.

సామ్రాజ్యసభ-హిందూదేశము

"ఒక ముఖ్యవిషయమును సిద్ధాంతమునందు సామ్రాజ్యసభ యవలంబించుచున్నది. పేరున కైనను భరతవంశము నకు ప్రాతినిధ్య ముండును. ఈ భరతవంశపు ప్రాతినిధ్యము యుద్ధకాలమునందు హిందూదేశము కనుపరచిన విశ్వాసస్వభావమునకు ప్రతిఫలమని వర్ణింపబడినది. హైందవు భీష్మముతో నీవిషయమును గమనించెదరా యని సంతయును గలుగుచున్న ఆధినివేశముల పాలకులు నియమించిన ఉపదేశముల సహాయము గలిగిన ఆధినివేశమంత్రి ఆధినివేశములకు ప్రతినిధిగ నుండుట కారాజ్యము లేమి సమాధానము చెప్పకో వోచకున్నది. యుద్ధకాలమునందు అయిదాండువరకు హిందూదేశ విషయ నిర్ణయమునందు నునము చూపవలసిన కృషి తేడి ప్రతికూలప్రక్రియగ నున్నది. సామ్రాజ్యగౌరవ సభలోని ప్రజాప్రతినిధులనుండి ఇరువురు ప్రముఖులను నియమించిన హిందూదేశమునకు కొంతస్వాధీనమును చేయగలుగుచును. మహాసామ్రాజ్యసభయందు వారు హిందూదేశ మంత్రిముఖమున వారి యభిప్రాయములను తెలుపవలసి యుండురేని ఈ వరము సంశ్లేష్టికరముగ నుండదు. ప్రాతినిధ్యము లేకుండుట కంటెను మాయాప్రాతినిధ్యము బాహ్య పరికరాదు. పేరునకు హక్కును గలిగించుచు క్రియయును లేకుండ చేయుచున్నది."

ఈ భావములు ముప్రసిద్ధ నేషను పుత్రికయందు మహా సామ్రాజ్యసభయందు హిందూదేశ ప్రాతినిధ్యమును గురించి తెలుపబడినవి. ఆధికారాభిమానవర్గమునకు హిందూదేశ ప్రాతినిధ్యభావము కంటకముగ నుండినను హిందూదేశమునకు సామ్రాజ్యమునందనుకూలమైన స్థితి గలుగుటకై ప్రత్యక్షప్రాతినిధ్య మవసరమని ఉదారస్వభావముగల యాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞుల మతమని నమ్ముటకు నేషను పుత్రిక తెలిపిన భావములు నిదర్శనములు. పేరునకు ప్రాతినిధ్యము నంగీకరించుటయును క్రియయందు ప్రజాభిప్రాయమును గాకను అధికారవర్గాభిప్రాయములను దెలుపుట కేర్పాటును జేయుటయును ప్రయోజనకరము గాదు. ఆంగ్లో హైందవ వర్గాభిమానుల కీ భావములు రుచింపజాలవు.

క్రిందటి సంవత్సరము హైదరాబాదుసంస్థానమున టీకాలు వేయబడిన వారు 110,744; 1914-వ సంవత్సరము కంటె 26991 రు తగ్గిపోయిరి. గత మూడుసంవత్సరముల దామాషాను బట్టి హైదరాబాదు ఈ సంవత్సరము తగ్గినవారు 1,418 రు మాత్రము. మొదటి పర్యాయము టీకాలు వేయబడిన వారు క్రిందటిసంవత్సరము 96,646; ఆక్రిందటి సంవత్సరము 111,993. రెండవ పర్యాయము టీకాలు వేయబడినవారు క్రిందటి సంవత్సరము 2,590. ఆక్రిందటి సంవత్సరము 4459. క్రిందటి సంవత్సరము మహాచి రోగమువలన కొలదిమంది మాత్రమే చనిపోయిరి. క్రిందటి సంవత్సరము మరణించినవారు 2,990; ఆక్రిందటి సంవత్సరము మరణించిన వారు 12,654. ఈ కాఖ కయిన ఖర్చు రూ 25071. ఆ క్రిందటి సంవత్సరము రూ 24,283. ఈ వ్యత్యాసము 1916-వ సం॥ను పొందుపరచబడెను గనుక క్రిందటి సం॥మున 1915-వ సం॥ను ఆ క్రిందటి సం॥మున 1914-వ సం॥మును తెలియవలెను.

అందఁడు, జనవరి-27:— నిన్నును మ్యూజికు పశ్చిమ
మున శత్రువులు తీవ్రముగ తలపడిరి. చాల జర్మనపటాల
ములు తలపడినఁ, చాలచోట్ల బాహుబాహిని పోరు జరిగినది.
నేడుదయమున మేము మరల 304 వ గుట్టయొద్ద ననుష్ఠాన
దమున ప్రారంభించి శత్రువులు చొరబడిన స్థానములలో
చాలభాగము వశపరచుకొంటిమి. మ్యూజికునికి కుడివెక్కును
బెజినింగ్ లవనుంటు - వొయి వీరు - రెన్నె తెల్లి - లెనో
ప్రాంతమున ఫిరంగులు కాల్చబడినవి.

తీవ్రమగు యుద్ధము

లండను, జనవరి 28:—

26 వ తేదీని యుద్ధరంగమునుండి రైటరు విలేఖకు డిట్టు తంతివా ర్రసంపెను పొగవంచు ప్రతిదినమును నుతంత దట్టమగుచున్నది; కాని ఎండబడినవెనుక నూర్వరశ్మి అలిచునో వారముగ నాన్పడి. ఈస్థితులవలన యుద్ధరంగమున నంతటను తీవ్రయుద్ధము సాగినది. గతవారము నేలయంతయు బురదగా నున్నందున పెద్దఫిరంగులను కదలించుటకు వీలు లేకుండెను. కాని ఈ వారము నేల గట్టిపడినందున ఫిరంగులను నడిపించుటకు వీలు గలిగెను. యుద్ధరంగపు ఆసుప్రతులలో జూడగ, పైనికులు బురదనేలలో తిరిగినందువలననే పాదముల జాడ్యము గలిగినదని తెలియుచున్నది. పైనికులకు ఆహారము కావలసినంత కలదు. దుస్తులును కాలమానమునకు దగినట్టివిగలవు. కడచిన దినములందలి యుద్ధపులమునుబట్టి శత్రువులకు నష్టపరిమితి దినదినమును వృద్ధిచొందుచున్నట్లు తోచుచున్నది.

వైమానికుల దాడి

పారిసు నరగముననున్న లాసిగ్నీ, అల్సాసు—వెర్డె నులమీద మాత్రమే శత్రువుల విమానములు దాడి సలుపుచున్నవి. రెండుమాసములలో గొప్ప సంగ్రామమును జరుపుట కిరుపిటలవారును విమానములదాడిని హెచ్చుగా జరిపెదరు. కాలమాన మనుకూల మగుటచే ఫిరంగుల యుద్ధమును విమానముల దాడులును హెచ్చినవి.

జర్మను స్థానవినిశనము

800గుట్టుయొద్ద జర్మనుస్థానములపై దాడులుగ మేము గుండ్రను వదలితిమి. 5 శత్రువిమానములు నేలగుల్పబడినవి. హామలోని రైలుస్టేషను మున్నగు వానిపైని దాడిసలిపి మా విమానములు రెండు చాలనష్టమును కలిగించెనని పరాసు వారు తెలిపిరి.

బ్రిటిషు వారి ప్రకటనము

లండను, జనవరి 28:— బ్రిటాన్నిలోయి సమీపమున నేడుదయమున మేము చేసిన ప్రయత్నము సుప్రకృష్టముగ ఫలించినది. శత్రువుల ముఖ్యస్థానమున 350 మంది వైదీలను పట్టుకొంటిమి. శత్రువులు తలపడి చాలనష్టపడిరి. మా నష్టము చాల స్వల్పము. న్యూ వెల్లి సెంటువనతుకు ఈశాన్యమున మేము కొన్నిస్థానములపైని దాడిసలిపి 50 మంది గల కందకముమును ధ్వంసముచేసి చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. వేర్వేరుకు ఈశాన్యమున మా సేనలు శత్రు కందకములకు నష్టము కలిగించెను. సీరికి సమీపమునను అర్రాసుకు ఈశాన్యమునను తలపడి చాల నష్టమును కలిగించితిమి. హాల్లాచికి ఉత్తరమున మా ఫిరంగులు చాలమంది పదాతులను నాశనము చేసెను.

గ్రీసు సితి.

పారిసు, జనవరి 28:— రహస్య సభయందు గ్రీసు విషయములను గూర్చి చర్చ జరిగినది. ప్రభుత్వమునై విశ్వాసము గలదను తీర్మానమునకు 318 గు రహకూలముగను 185 గురు ప్రతికూలముగను ఆభిప్రాయ మిచ్చిరి.

పరాసురంగము.

లండను, జనవరి 28:— పరాసురానిట్లు ప్రకటించిరి. లాంసార్ రెజిస్, బ్రాంకిడికలోని అనుస్థానములకు నడుమమేము జయప్రదముగ శత్రువులపై నాకస్మికముగ పడితిమి. శత్రుకందకములం దనేక కశోబరములు కనబడినవి. ఒకశత్రు విమానము నేల గూలబడినది.

రుస్సా

జర్మనులు తరిమివేయబడుట.

లండను-జనవరి 28: రష్యనుల్లు ప్రకటించిరి:—మేము తీవ్రముతో అగ్నివర్షము గురిపించి శత్రువులను కాల్చె సేముకు తూర్పున నిశేషనష్టముతో వెనుకకు నెట్టివేసితిమి. మిటాపురముమొద్ద మేము విషవాయువు నుపయోగించి శత్రువులకు విశేషభయము గలిగించితిమి.

ఫిన్ లండునుండి ఫిరంగిమందు పంపుట

స్టాక్ హోం, జనవరి 28:— ఫిన్ లండు గరిహద్దునుండి నలుగురు శత్రు దేశమునకు ఫిరంగిమందును యుద్ధాంశకరణ సామగ్రియును పంపుచుండగా విట్టండిపురమున అధికారులు వారిని బంధించిరి. ఈ సామగ్రిలవలన రష్యనుల మందుసామగ్రినిలవ స్థానములను ప్రేల్చివేయుటకు వారు ప్రయత్నించుచుండెదరు. ఈ సంఘటన మూలపురుషులు జర్మనులని చెప్పచున్నారు.

రష్యావారి ప్రకటనము

లండను, జనవరి 28:— రష్యావాట్లు ప్రకటించిరి. రీగాకు పశ్చిమమున శత్రువులు గలిపిన రెండు ముట్టడలను భగ్నపఱచితిమి. జర్మనులు చెల్లాచెదురై పాటిపోయిరి. కింపొలంగుయో బిసుకొడ్డుకు రెండు వైపులను శత్రువులను ముట్టడించి తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగిన వెనుక బలీయులుగ శత్రు స్థానములను జొచ్చితిమి.

ఆస్ట్రీలియా

ఆస్ట్రీలియా ప్రతినిధి.

మెల్బోరను, జనవరి 28:— సామ్రాజ్య యుద్ధసభకు పియ్యు ఆస్ట్రీలియా ప్రతినిధిగా వచ్చెదని తెలియుచున్నది.

ఆస్ట్రీలియా వారి ప్రకటనము.

లండను, జనవరి 28:— ఓలిపుట్నోకు పశ్చిమమున శత్రువులు మా మొదటి పక్షిలోనికి వచ్చిరి. మేము వెనుకనున్న పెట్టకు పోతిమని ఆస్ట్రీలియావారు తెలిపిరి.

కెనడా

కెనడా పార్లమెంటు

ఒటావా, జనవరి 28:— పార్లమెంటు సభను ఫిబ్రవరి 7-వ తేదీ నుండి రెండుమాసముల వరకు వాయిదావేసి సర్ రాబర్టుబోర్డెనుగారు సామ్రాజ్య సమావేశమునకు బోవుటకు వీలు గలిగించునట్లు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

కెనేడియను విరిషు రేంజరుపటాలము

లండను జనవరి 28:—కెనేడియను విరిషు రేంజరుల పటాలము ఈదినము డబ్లినునగరము గుండ పోయినది. నగర పాలకాధ్యక్షుడు లీపటాలములోని వైనికోవ్యోగులకు విందునొసంగెను కానాటు ప్రభిడ్డిగారు ఈపటాలమునకు మూలకారకురాలు. ఆమెయును, లాయడ్ బార్జి, కెడ్డండు గార్లును తాము విందునకు రాజాలనందులకు చితింతుమి వ్రాసిన యుత్తరములు చదువబడినవి. 5 లక్షల మంది విరిషు విచ్చి కపైనికులు యుద్ధరంగమున నున్నారని రెడ్డండుగారు మదింపుచేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికా

జనరలు స్మిట్సుగారు

ప్రభుగారియకు వచ్చుట. ప్రభుగారియ, జనవరి 28:— జనరలు స్మిట్సుగారు శుక్రవారము నాడు తూర్పు ఆఫ్రికానుండి వచ్చిన కారణమున నాడు ప్రభుగారియగరవాసులు గొప్పస్వాగతము నొసంగిరి. వీధు లన్నియు నల్లకరింపబడి ప్రజలలో నిండియుండెను. బ్రాన్సువాలునందలి అన్ని భాగములనుండియు ప్రజలు వచ్చిరి. జర్మనులు బలశాలురై తీవ్రముగ పోరినను నాచే నడుపబడిక మిశ్రమ సేన మహాకార్యములో పోరెను. పైనికులనష్టరసము వారిచగ్ర్య ప్రశంసనీయుము. శత్రువులు పూర్తిగా లొంగెడు తరుణము దూరముగ లేదు గాని దానిని సేను స్వయముగ మాడ వీలుకలుగనందులకు చింతిలుచు వ్వానని స్మిట్సుగారినిరి.

ఈజిప్టు

సినే యుద్ధము.

అలహాబాదు, జనవరి 25:— ‘పయూనీరు’ పత్రికకు కెయిరో విలేఖకు డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:— మే మాకస్మికముగా శత్రువులపై బడి రాత్రిపూట మన పురోగమము నింకను అనుకరించి ముందుకు సాగితిమి. శత్రు సేనాధిపతి తన సానమునుండి వెనుకకు పోయి ఎల్. ఆరిమపురమును వదలి పోయెను. ఈవార్త తెలియవచ్చినతోడనే అంజాక్ ఆస్మిక సేన యును, ఇంఫీరియులు ఒంటెలదళమును వెడలి శత్రువులపై పునకు బోయెను. వీరి వెనుక ఫిరంగిదళమును, పదాతిదళమును వెల్లెను. బోల్ లెక్ వాగ్ ద్రయ్యుద్ధ శత్రువులు వెనుకకు పోయిరి. ఇచ్చట జరిగిన యుద్ధక్రమము చక్కగ వర్ణింపబడినది. ఇచ్చట జనరల్ షెల్ ఫుడ్ గారు సేనాధిపతులుగ నుండిరి. చిన్న ఆస్మిక పటాలము మూగ బాదుకు 4 మైళ్లదూరముననున్న ఆల్బానీ అను పురమునకు పోయి తురుమ్మ సేనను చుట్టవేసి లొంగించుకొనెను. ఈయుద్ధమంతయు 8 గంటలకాలము జరిగెను. మార్యాతపము ఎక్కువగా నున్నను త్రాగుటకు నీరైన లేకుండు సుయమున పైనికులు అర్ధిత్రియమగు రాక్రమముతోడను పట్టుదలతోడను పోరి విజయము గడించిరి.

మొసపాటేమియా

మొసపాటేమియా రంగము.

మొసపాటేమియా జనవరి 28:— ఫిరంగులను గూర్చి పట్టుదలతో తలపడి ట్రైగ్రిసుకు కుడితట్టున కుటలు అమారాకు దిగువను మొదటిపక్షిలో, 1100గ జములను రెండవపక్షిలో చాలభాగమును మేము వశపరచుకొంటిమి. మాలో నష్టము స్వల్పము. హెయినడికి పడకుటనున్న శత్రువులు 4 సాయలు తీవ్రముగ తలపడిరి. మొదటను మాడవసారిని మేము తరిమితిమి. రెండవ నాల్గవ సాయలలో వారికి తాత్కాలికలాభము కలిగినదిగాని మేము మరల తలపడి చాల భాగమును వశపరచుకొంటిమి. శురుప్పులలో మరణములు సేకు చాల హెచ్చినవి. 70 మందిని మేము పట్టుకొని 580 శవములను పూడ్చితిమి. శత్రువులు 500 శవములను పూడ్చిరి.

బాల్కను

శత్రువులు నెట్టివేయబడుట.

లండను, జనవరి 28:— గొమేనియను లిట్లు ప్రకటించిరి. మంచు విశేషముగా పడుచున్నను కెషిక, నుష్కిలాలోయలకు దక్షిణమున గొమేనియములు 11 గంటలకాలము తీవ్రముగ యుద్ధము సలిపినవెనుక శత్రువులను వెనుకకు నెట్టివేసిరి.

గ్రీసువారు-మిత్రముండలి

ఏథెస్సు, జనవరి 29:—గ్రీసు ప్రభుత్వమువారు మిత్రముండలి ప్రముఖులకు డిసెంబరునందు జరుపబడిన ఆక్రమమునకుగాను క్షమాపణ విన్నప పత్రము నొసంగిరి. నిలవసేన క్రింద కూర్చుబడుచుండిన పైనికులకు విడుదల నొసంగుట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

బల్గేరియా సితి

లండను, జనవరి 28:— “విడియా నేవనల్” పత్రికకు బెర్ని విలేఖకు డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మనీ దేశము బల్గేరియాదేశపు ఆటలను గూర్చి అనుమానించుచు అత్యాచారతతో నున్నది. సంధి సంకేతమును గూర్చి మిత్రముండలికి వ్రాసిన లేఖయందు బల్గేరియాదేశనామమే చెప్పబడలేదని రెవెంటల్ ప్రభువుగారు నడిచి ఈ విషయమును బల్గేరియావారు గమనింపకుండ లేదని చెప్పిరి.

రుమేనియను సేనాధిపతులు మార్చబడుట

లండను-జనవరి 28: 25వ తేదీని ఈతంతివార్త జప్సీనుండిచ్చినది:— అపరిమితమగు చరియును, మంచుపడుటయు. యుద్ధమున కాటంకములుగ నున్నవి. స్థితులుప్రస్తుతము సంతృప్తి కరముగ నేయున్నవి కాని మార్పులెచ్చట నులేవు. శత్రువులు బహుశః తమ దృష్టిని నెనెట్టివైపుకు దిప్పుచున్నట్లున్నది. పుట్నూసిరీత్ వడల యుద్ధము గూడ శత్రువులు తీవ్రముగ పోరుచున్నారు గాని గొమేనియను సేనలును తీవ్రముగ ప్రతిఘటించు చున్నవి. 14 మంది గొమేనియను సేనాధిపతులను మార్చి క్రింది యుద్ధ్యుల నాయుద్ధ్యుగము లందుంచిరి.

జపాను

మిత్రముండలి, జపాను.

లండను, జనవరి 28:— జపాను రాజకీయసభలో విదేశాంగమంత్రి మాటనోగా రుపన్యసించుచు యుద్ధమున మిత్రముండలివాఃకి జయముగలుగువఱకు సేనా విధమునగాని, ఆర్థికవిధమునగానో తోడ్పడుమని ప్రకటించిరి. అంగ్ల జపానీయ సభ్యులు బ్రిటిషువారికిని, జపానువారికిని సౌఖ్యదాయకముగ నున్నది. చీనాదేశమునకు ఆర్థిక సాహాయ్యము సుదృఢము జపాను అమెరికాల సహకారమును జపానునా రాజుడించిరి. వై నాకు ఆర్థికసాహాయ్యము చేయుట నుండే స్వాగతవలెనగాని చీనాలో అంతర్దేశ వ్యవహారములం దేమియు జోక్యము తీసికొనక, చీనా స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుటకు తోడ్పడ వలయుననియు మోటానోనో గారు చెప్పిరి.

అమెరికను సేనలు.

లండను, జనవరి 28:— న్యూయార్కునుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది:— మెక్సికోయందున్న అమెరికను సేనలు సరిహద్దునకు వెనుక పోవుటకు ప్రారంభించినవి. చిల్లా గూడ వెంట వచ్చుచున్నాడని తెలియుచున్నది.

జర్మనీ

జర్మనీయందు దుర్భరముగు చరి

రాట్టర్, జనవరి 28:—జర్మనీయందు చరి నుతీంత దుర్భర పగుచున్నది. రైసు మున్నగువలనైనా నాకాయానము నిలిపివేయ బడినది. కొండలయందు వ్యవస్థగములు చరితలన వడిగినవి. ఆహారముయను విశేషదుర్భరముగ నున్నది.

ఉత్తరసముద్ర సమరము.

లండను, జనవరి 28:—జర్మనల ప్రకటనము:—వి 69వ పాకను బెల్జియంకు వంతెనమీద తగిలినది. యుద్ధారంభము నుండియు నాకాదేశమునకు నాయకుడుగా నున్న కెప్టెను మా క్యుగ్లబ్జిగాయన ఇద్దరు దొంగులును మరొకొందరును హతు లైరి. నాక చుక్కాని విరిగినదిగాన నది మరయొక నాకతో డిగొనగది. వి 69 కి చాల నష్టము కలిగినది. అది అభ్యంతరము లేకుండ యుమడినకు చేరినది. దీనిచే కొట్టబడిన యొకనాక ఒక బ్రిటిషు యుద్ధనాకను చీల్చినది. చివర కాలిటిషు యుద్ధ నాక మునుగుచుండగ చూచిన ట్టుక జర్మను నాకావిమానము లోనివాడు చెప్పిరి. జర్మనునాక గర్భవడితోడనే తప్పించుకొని రక్షింపకమును చేరినది. ఒకయుద్ధనాకమాత్రమే ముంచబడిన దని బ్రిటిషువారుకూడ నొప్పుకొనుచు ప్రకటించిరి.

డెన్మార్కునొకను దాడినొకగ నుపయోగించుట.

కోపను హేగను, జనవరి 28:—డెన్మార్కు అను డెన్మార్కునొకను జర్మనులు పట్టుకొని డెన్మార్కుపతాకముక్రిందనే చిన్న సముద్రమున రెండవదినులలో దానిచే మూడున్నెయరు లను ముంచెరి. పిమ్మటదాని నొక జలాంతర్గామితో ఫినిష్టరీకి తీసికొని పోయిరి. దానిలోని నావికులను 62 ని పట్టుకొనిరి. వారు తన సామ్రాజ్య దుస్తులను తీసివేయడ నభ్యంతరమైతిరి. పిమ్మట దానిలోని సరుకుల నన్నిటిని దోచుకొని నడిసముద్ర మునకు తీసికొనిపోయి టార్పెడోతో కొట్టిముంచెరి.

అట్లాంటికులో దాడినలుపు నొక

లండను, జనవరి 28:—వి నెట్రా అను అభ్యాసపు నొక యే అట్లాంటికులో దోపిడి చేయుచున్నదని బెర్లిను పుగ బ్లాటుపత్రిక వ్రాసినది.

జర్మనీకడపటిఆశలు.

లండను-జనవరి 28: “అబ్స్యూరు పత్రికయం” దొకవ్యాస సము నిట్లుగలదు. జర్మనులు తనప్రయత్నము లేమియుఫలిం పుటయన యెడల కట్టికడపట ఆంగ్లేజీపు నాకా మార్గము లనుభవించి విజయము గడించవలయు నని ఆశనొంది యున్నారు. జర్మనుల సముద్రాంతరామి యుద్ధయమును నాశనము చేసియు, వారి సముద్రాంతర్గామిల సంఖ్యకంటె నెక్కువ సంఖ్యగల యుద్ధనాకలను నిర్మించియు, దిగును కులను తగ్గించి, స్వదేశ సామగ్రిని కృత్రిమొందించుటయు మున్నగు చర్యలనల జర్మనుల కట్టికడపటి ఆశయమునుగూడ వ్యభిచారి విజయమును ధ్వంసముపలయును. మనము చేయ గలము, చేయదుము, కాని రాబోవు రి మానములందును దేశములు పట్టుదలతో సాధ్యమైనంతవఱకు పాటుపడ వలయును.

బెర్లియము

అంత్యర్థ గవర్నరు

తొలిగింపబడట

హేగ్, జనవరి 28:—1917 వ సంవత్సరమున బెర్లియము నిర్బంధ సేవలను జర్మనీకి పంపవని అంత్యర్థ గవర్నరు హేగ్ హేగ్ వాదనము చేసినందున అతనిని ఉద్బోధము నుండి తొలగించి అతనికి బదులు జనరల్ కెప్టెను నియమించిరి.

20, 21 వ తేదీల నందు రాశోలు తాలూకాలో తాటి పాక గ్రామము నొద్ద చిట్టారి వారి బంగాళాలో సోపలు కేంద్రము కేంద్రము కేంద్రముగాని అట్లాంటి మార్గ వారాయణ గానాన దుర్భరాజు పద్మరాజు గారు మొదలగు ధనా స్థులు నిర్దేశాసహాయముచే మిగుల వైభవముగ జరిగినది. తాలూకా యందలి పెద్దలందఱు నీ కార్యమునందు తోడ్పడి ప్రోత్సహము చేసిరి. సభకు సర్వాధ్యక్షము అమలాపురము నానాకాల పెద్దలందఱును విచ్చేసిరి. తాటిపాక గ్రామస్థులగు రామ్మోహన్ రామరాజు వేంకట రామదాసు గార్లు తమ తమ గౌరవవిద్యా ప్రవీణతను సభకు గవరచి సభ్యుల మన స్సులను గంభీర జేసిరి.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి.)

ధిల్లీ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త

ధిల్లీ, జనవరి 28:—25 వ తేదీగల ఈ క్రింది తంత్రీ వార్త హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి యొద్దనుండి రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చినది.

ఆంగ్ల పరాసు రంగములు.

బ్రిటిషువారు లూసుప్రాంతమున జర్మనుల ముట్టడిని భంగపఱచి ఈ ప్రాంతమున కొన్ని జర్మనుల కందకములలో ప్రవేశించిరి.

16 బ్రిటిషు విమానములు రీనిష ప్రాంతమున బర్మ క్ అను పునమలోని కర్మాగారములపై బాంబులువేసి విశేష నష్టము గలిగించెను. పరాసు విమానములును తీవ్రముగ పని చేసెను. సాయమునుగర్హ రెండు శత్రుముట్టలును వ్యర్థమొన గూడినవి.

ఇటలీరంగము.

నారిజియాకు ఆగ్నేయమున ఇటలీవారు జయించిన స్థానములను శత్రువులు మఱల ముట్టడింపగా ఇటలీవారు వానిని వ్యర్థపఱచిరి.

రష్యారంగము.

రీగాకు పశ్చిమమున జర్మనులు రష్యనులను విశేష తీవ్రతతో ముట్టడించి 1½ మైళ్ల దూరము వెనుకకు నెట్టిరి. తీవ్రమగు యుద్ధమునాగుచున్నది. ఇట్లున్నకు వైస్కొని రష్యను స్థానములను వశపఱచుకొనుటకు శత్రువులు సలీసిన ప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థమైనవి. రష్యనులు రాత్రిపూట శత్రువులను ముట్టడించి దామ్యాబునదీ ముఖద్వారమున దక్షిణముగ నున్ననది బాఖిలను దాడి వచ్చిన బల్గేరియను సేనలను వెనుకకు నెట్టివేసి భయము చేసిరి.

చాలాను రంగము.

మేసిడోనియా రంగమునందు మంచు దట్టముగ పడినది.

II

ధిల్లీ, జనవరి 27:—26 వ తేదీని ఇండియా మంత్రి గారిటుల తంత్రీవార్త సంపిరి.

బ్రిటిషు రంగము.

హాలుచి పరిసరమున బ్రిటిషువారు దాడినలిపి శత్రువులను చాలవఱకు వారి కందకములలోనే నాశన మొనరించి ఒక సందకమును భయముచేసి చాలవఱకు పట్టుకొనిరి. శత్రువులు మూడుసార్లు దాడిరాగా తరిమిరి. ఇరువీడుల వైమానికులు చాల పనిచేసిరి.

పరాసురంగము.

దుమైరై ముక్కు వాయవ్యమున పన్నెండు మైళ్లలో పరాసువారు శత్రువులదాడిని నిలువరించిరి.

ఇటలీరంగము.

మంచు విస్తారముగ కురిసినందున అభ్యంతరముకలిగినది.

రష్యారంగము.

రీగాకు పశ్చిమమున తీవ్రమగు పోరు జరిగినది. తెరలు బురదనీలకు వాయవ్య కొణమున శత్రువు లవస్థుండమును పూననాచి విప్రులైరి. అచటికి తూర్పుననున్న స్థానముల నుండి రష్యావారు శత్రువులను తరిమిరిగాని శత్రువులు ఆన దికి తూర్పున రష్యావారి నోడించి ఆనమైలు వెనుకకురేరిమిరి.

రుమేనియా.

విపరీతముగు చర్యలన పోరు జరుగుటలేదు.

బంగాళము

ఒక ప్రమాదము

కలకత్తా, జనవరి 28:—ఎంతెరు నాటకశాలకు సంబంధించిన ఆదాచీత్ కన్య నిన్నటిరాత్రి నాటకమునందు పనిచేసి వచ్చినవెనుక హోటలులో నడచుచు మిట్టపల్లములు గల ఒక స్థలమునందు జారిపడినది. కాలినరములు, ఎముకల కొనలు చెడి రిపోయినవి. ఒకవారము వఱకు సంపూర్ణవిక్రాంతి యవసర మనియు, నయమైన వెనుక అనేకదినమాలవఱకు బాగ్రత్తగా నుండవలయుననియు వైద్యులు చెప్పిరి.

బర్మా

ఆబ్బారీ ఆదాయము.

రంగూను, జనవరి 28:—ఆబ్బారీపరిపాలనమును గూర్చిన రిపోర్టునుబట్టి ఈ సంవత్సరము ఆబ్బారీ ఆదాయమునందు 75 లక్షల రూపాయలు తరుగుచున్నది. నల్లమందువలని ఆదాయము 37 లక్షలు వచ్చినది. నల్లమందు ఉపయోగము తగ్గినను ఆదాయము వృద్ధివొందినది. బర్మానుండి రహస్యముగా ఎగురుతి చేయుచుండు నల్లమందు తక్కువరకముగా నున్నది.

పల్లికుసర్వీసు కమిషను రిపోర్టు.

తీవ్రపత్రిక.

తీవ్రపత్రిక. పల్లికుసర్వీసు కమిషను రిపోర్టునుగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఈసిఫార్సుల ప్రకారము అమలు జరిపినయెడల భావి యభివృద్ధి నాపివేయుటకు జయప్రదముగా తోడ్పడునని చెప్పబడినది. మనదేశమువాడు కట్టకడపట న్యా యము నేర్పఱచుటకొరకు ఆందోళము. నారంభింతు రని తలపవలసి యున్నది. కాని దీని కావశ్యకము కలదు. అట్టి ఆవశ్యకమును వైర్యముతో నెదుర్కొని భరింపవలయును.

జపానుదేశము మిత్రులందరికి విజయము లభించునఱకును, వైనిక, ఆర్థిక సహాయము నొసరించునని జపాను విదేశాంగ మంత్రి డెయట్ (హార్డమెంటు)లో చెప్పియున్న నేడు వార్తలో గలదు. జపాను యుద్ధములో ప్రవేశించిన తరువాత జర్మనీయుల వద్దనుండి కయోహా రాష్ట్రమును లాగివేసినది. జర్మనుల భయమును తన యింటిపొరుగున లేకుండ కావ్యతముగ జేసి కొనినది. తరువాత మిత్రమండలికి సహాయము జేయుట కయి ఒక్క వైనికుని గాని, ఒక్క యుద్ధ నావనుగాని యూరపునకుగాని, మరే రంగమునకుగాని జపాను పంపలేదు. యుద్ధవరకములను పుష్కలముగజేసి రష్యాకు వైదేరియను రయిలుమీద అమృతమునకు పంపుచున్నది. ఈ యుద్ధపరకములను వ్యాపారీత్యా అమ్ముచున్న జపాను రష్యాకు సహాయముచేయుచున్నట్లే తలంచుచున్నది! ఈయుద్ధ మునల జపానువ్యాపారము మరే స్పృదును పొందనంత యున్నతస్థితిని పొందినది. రూపాయలను సంయంత్ర కొలుచుకొనుచున్నది. కాబట్టి మిత్రమండలికి జపాను చేసిన, లేక చేయదలచిన వైనిక, ఆర్థిక సహాయ మేదోగోచర నుగుటలేదు. జపాను వైనాదేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగజేయదని ఈ మంత్రిగారు నుడువుచున్నారు. వైనాకు ఇతరదేశములు పెట్టె పెట్టెబడులకు తన యంగీకార ముండవలయునని జపాను వైనాకు స్పష్టముగ నిదివరకే తెలియ జెప్పియున్నది. ఆర్థికాధిపత్యము వెంట లేక్కినవియు బయలు దేరకుండునా?

పట్టుకొని మహాసభను ప్రభువునకు తమ గ్రామము నందు 28వించిన యెడల దానికగు వ్యయమును విశాఖపట్టణము జిల్లా బొంతలకోడూరు ప్రాంతములకు మామగుల వేంకట అప్పారావు గారు భరించెదరట.

గుంటూరుజిల్లా సత్తెనపల్లి తాలూకా పెదహూరపాడు గ్రామమునందు గోపాలకృష్ణ గోక్షేత్రహాళయుని పేట నొక పుస్తక భాండాగారమును, 21-తేదీని మల్లెల శివరామకృష్ణ య్యగారి ప్రోత్సాహముచే స్థాపించిరి. గ్రామ వాస్తవ్యులును, మరికొన్ని యితర గ్రామస్థులును సుమారు 250 రూపాయల విరాళముల సేసంగిరి. మండదపు వేంకట్రావుగారు 50 పుస్తకముల నొసంగిరి. ఇంకొకరు రు 50 పుస్తకముల నొసంగిరి.

బెజవాడతాలూకా పోరంకనుండి ఒక రిట్టువ్రాయు చున్నారు:—మనదేశములో చేతిపనులయం దశ్రద్ధగలిగి యుండుటవలన మనకు కావలసిన స్వల్పవస్తువులకుకూడ పర దేశాపేక్ష గలిగి యున్నదనియు నిచ్చట చేతిపనులు, యంత్ర కాలలు నిర్మించవలయుననియు ఆశేసులు వ్రాయుచున్నారు. మానంతి కుగ్రామవాసులు గొప్పగులు ప్రారంభించి చేయ శక్తిచాలదు, మాకుచేతిపనులు ప్రారంభించి చేయవలయునని కోరికగలదు. కాని, నూత్నుబుద్ధి కాకపోవుటవలన వ్యాపార మార్గ సౌకర్యములన్నియు గలిగియుండియు, చేయదగిన కార్యము స్ఫురించకుండనది. చిన్నగ్రామములలో ఏవని ఎంత సామ్యంతో ప్రారంభించి పని చేయవలయునో తెల్పి మాకోరి కను నెరవేర్చగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

22 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు రాజును హేంద్రవరములోని ఇన్నీసు పేటలో నొక పిల్లవాడు బరువుగల రెండెళ్లబండికింద పడిపోయెను. అతడు సరిపట్టి, సాంబశిర రావుగారి మనుచుడు. అనగ కొమార్తె కొమారులలో నొక డు. 5 సంవత్సరముల వయస్సుగలవాడు. వీధిలో సాయంకాల మాడుకొనుచు బండికింద బడినట. బండి యాతని మీద నుండి వెళ్ళలేదను చున్నారు. కాని రాత్రి 11 గంటల కాబాటును గృతినొందెను. ఇది మిక్కిలి ఘోరముగ నున్న దని దేశమంత నుడువుచున్నది. బండివాండు నిబంధనల ప్రకారము బండ్లు తోలుట లేదు. సరిగ కనుగొనువాడు లేడు. కొందరు బండివాండు మిక్కిలి పొగురుబోతులే యున్నారని, రాజును హేంద్రవరముందలి బజారువీధి మిక్కిలి స్పష్టముగ నుండుటయు, బండ్లరాపిడి యెక్కువగ నుండుటయు ముఖ్యవిషయవా రెరుగుచు గావున, నిట్టి దుశ్చరణములు జరుగకుండ బాగోత పెట్టుదురుగాక!

THE GREAT WAR.

GREECE TENDERS APOLOGY.

Great German Preparations Against Paris.

Kaiser's Birthday Greeted by Whirlwind Bombardment.

EL-ARISH FIGHTING DESCRIBED.

BRITISH SUCCESS AND ADVANCE IN MESOPOTAMIA.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

To Suppress Submarines.

A Deputation.

LONDON, January 29. A Deputation from the Navy League waited on Sir Edward Carson to-day, and appealed for vigorous measures against submarines. Sir E. Carson and Admiral Jellicoe described the measures taken and the deputation expressed its warm appreciation and satisfaction that everything conceivable has been done to safeguard merchantships.

National Civilian Service.

The Scheme.

LONDON, January 28. The forecast of Mr. Neville Chamberlain's scheme of National Civilian Service is published. It applies to men between the ages of eighteen and sixty, but not to women. With the object of replacing men called out from munitions work, collieries, ship building, transport work, and agriculture, meetings will be organised to stimulate enrolment and local authorities will be asked to start recruiting rallies.

There will be seven recruiting areas each presided over by a Commissioner. No provision is made at present for men giving part of their time.

The Canadian-Irish Rangers in Dublin

Lord Mayor's Luncheon.

LONDON, January 28. The Irish Canadian Rangers marched through Dublin to-day, and the Lord Mayor entertained the Officers to luncheon. He read letters excusing their absence from H.R.H. the Duchess of Connaught, who is the head of the Regiment, Mr. Lloyd George and Mr. Redmond. The last mentioned, regretting that ill-health prevented him from attending said Ireland was proud to welcome her overseas sons. He estimated that half a million Irishmen were voluntarily fighting, including those from overseas.

Irish Canadian Rangers attended special services yesterday. The Preachers were the Archbishop of Armagh, Primate of the Church of Ireland and Cardinal Logue. Subsequently the rangers were accorded civic welcome at Belfast where they received a popular ovation.

Germany's Eleventh Hour Hopes.

The "Observer's" Inspired Article.

LONDON, January 28. The "Observer" in an apparently inspired article says:—The Germans hope to snatch an eleventh hour triumph by cutting Great Britain's communications. If we smash the new submarine campaign directly, or outbuild it in our yards, or outstay it by reducing imports and increasing home supplies or achieve a final decisive success by all these means together, we shall destroy the last German hope and ensure the victory of the allies. We can and will do it but only by maximum national effort in the next six months.

Press Comment on Premier's Speech.

LONDON, January 28. The "Morning Post" says the interview of Mr. Lloyd George with the London correspondent of the Australian United Cable Service opens a new epoch in the Empire. The Convocation of the Dominions is nothing less than a formal admission to partnership, and it is a precedent that cannot be revoked. Mr. Lloyd George has begun well. We hope that he won't be tempted to hurry the work. The Dominions have their own national sentiment which, if developed and utilised, is a great imperial asset, but if thwarted and curbed might easily lead to disaster. Wise statesmanship would seek rather to federate on equal terms with modest machinery than risk grandiose scheme of an imposing Imperial constitution.

Increasing the Food Supply.

LONDON, January 28. It is officially announced that a committee of representative agriculturists has been appointed to advise the Board of Agriculture in connection with the increased production of food. A special Department on the latter question will co-ordinate the work of the County Committees and serve as a clearing house, meeting the requests for

labour, fertilisers, etc. Farmers are making increased efforts in relation to the harvest of 1917, and plans are being prepared for increased production in 1918.

Germans in East India Hide Trade.

Complete Eradication Demanded.

LONDON, January 28. The "Times" says there seems to be a strong feeling among English houses that the German taint in the East India hides trade has not been completely eradicated. It is thought that the standard set by Lord Islington in his speech in the House of Lords on July 18th could be developed further. They would like to see a statement that no person from a company connected directly or indirectly with any liquidated concern should be permitted to enter into trade with British firms. Ample capital is prepared to enter the export trade immediately, but only if it will not be opposed by connections with German or quasi-German houses.

An Empire Resources Development Committee.

LONDON, January 28. Reuter learns that an Empire Resources Development Committee, under the chairmanship of Sir Starr Jameson, has been formed to promote development by the State of the Empire's resources with a view to assisting the payment of the war debt. The Committee includes Lord Selbourne, Earl Grey, Lord Islington, Rudyard Kipling, Mr. Moreton Frewen, the Labour Minister, Mr. Hodge, Sir Horace Plunkett, Sir Arthur Lowley, Mr. Wilson Fox and Mr. Henry Birchenough. The committee advocates firstly the conservation, for the benefit of the Empire, of such natural resources as are or may come under the ownership or control of the Imperial Government, Dominion Government or Indian Government; secondly, the development of selected resources of the Empire under conditions giving the State an adequate share of the proceeds; thirdly, the subsequent appointment of a board to carry out these objects. It is understood that the scheme is largely based on suggestions made in articles in the "Times" on September 28th and 29th by Mr. Wilson Fox.

"Tank" Worker Promoted.

LAHORE, January 28. Lieutenant-Colonel Swinton has been given Brevet rank for his part in the organisation of tanks.—("C. and M. Gazette.")

GERMANY.

Extreme Cold in Germany.

River Navigation Interrupted.

ROTTERDAM.—The cold in Germany is becoming a calamity. Navigation on the Rhine and other rivers has ceased, preventing the transport of munitions. Game in the mountains has been frozen to death in enormous quantities, increasing the scarcity of food.

Germany Anxious About Bulgaria.

A Significant Omission.

LAHORE, January 28. LONDON, January 27th.—The "Ida Nazionale's" Berne correspondent says that Germany is anxious about Bulgaria's attitude Count Radowitz draws attention to the omission of Bulgaria from the Entente note and says that this significant fact has not been overlooked in Sofia.—("C. and M. Gazette")

Severe Cold in Europe.

Some Striking Particulars.

LAHORE, January 29. LONDON, January 28th.—Unusual cold is general in Europe. The "Berliner Tagblatt" reports that railway rails are breaking everywhere in Germany. The coal shortage in East Prussia, where eight fatalities from freezing are reported, threatens to become disastrous. Coal is also lacking in Paris, where there are 16 degrees of frost. Wolves are abroad in Burgundy and bears have been seen on the Loire. The maximum temperature in London during the past 12 days was 3 degrees. There is heavy snow on the Macedonian front. Italian military experts consider that the weather temporarily saved Trieste.—("C. and M. Gazette")

TELEGRAMS.

Governor of Antwerp Dismissed.

Sequel to a Promise.

LONDON, January 28. THE HAGUE.—General Huene, Governor of Antwerp has been dismissed for promising, in 1914, not to deport Belgian refugees. He has been replaced by General Zwehl, Governor of Maubeuge.

GREECE.

Debate in Chamber on the Greek Situation.

A Vote of Confidence Passed.

LONDON, January 28. PARIS.—After a secret session debate on interpellations upon the situation in Greece, the Chamber, in public session, passed a vote of confidence in the Government by 313 votes to 135.

Greece and the Entente.

An Apology Tendered.

LONDON, January 28. ATHENS.—The Government has handed to the Entente diplomats a written apology for the events of December 1st and is taking steps to dissolve the Reservists' League.

PIRAEUS.—The Greek garrison at Corfu has been ordered to proceed to Patras and only two hundred men remain under the command of an official who is loyal to the Entente.

ROUMANIA.

14 Rumanian Generals Replaced.

LONDON, January 28. A telegram from Jassy dated, the 25th instant, says:—Intense cold and lack of snow is hampering operations. The situation generally is satisfactory and practically unchanged. The enemy apparently directing his efforts to the region of Nemes and the confluence of Putna and Sireth rivers where he is encountering fierce resistance. It is officially announced that fourteen Rumanian Generals have been retired and replaced by junior officers.

HOLLAND.

Landslips in Java.

Whole Village Engulfed.

BATAVIA, January 28. It is officially announced that tremendous landslips on Bali Island have caused huge holes practically engulfing a whole village and killing 300 persons. The total casualties hitherto are 500.

CANADA.

Parliament to be Adjourned.

LONDON, January 28. OTTAWA.—It has been arranged that Parliament shall adjourn on February 7th for two months to allow Sir Robert Borden to attend the Imperial War Conference.

AUSTRALIA.

LONDON, January 28. MELBOURNE.—The Coalition is more unlikely than ever. Mr. Pearce is mentioned as Australia's representative at the Imperial War Cabinet.

AFRICA.

General Smuts at Pretoria.

A Magnificent Welcome.

LONDON, January 28. PRETORIA.—On Friday General Smuts had a magnificent welcome on his arrival from East Africa. The streets were everywhere decorated and crowded with people from all over the Transvaal. General Smuts, replying to addresses, said he was immensely surprised by the splendid co-operation between his mixed forces and their endurance in a campaign which perhaps was the hardest in the history of the world against very brave troops. His greatest pleasure was that the troops were gentlemen, and their conduct exemplary. He regretted he was unable to see the final surrender of the enemy, which was not distant.

SWEDEN.

Explosives Smuggling in Finland.

LONDON, January 28. STOCKHOLM.—The authorities at Vittand on the Finnish frontier have arrested four persons for attempting to smuggle explosives across the border apparently for the purpose of blowing up Russian ammunition depots. The leaders of the party are described as Germans.

JAPAN.

Japan and the Allies.

Mr. Motono's Statement.

LONDON, January 28. In the Japanese Diet Baron Motono, Minister for Foreign Affairs declared that Japan would collaborate with the allies by both military and economic means until victory. The Anglo-Japanese alliance, the foundation of Japan's Foreign Policy, had been mutually beneficial especially since the war and Russia was a true and grateful friend. Japan welcomed the proposed American-Japanese financial cooperation in China and repudiated the policy of interference in the internal affairs in China whose integrity and independence she was determined to assist in maintaining.

TELEGRAMS.

AMERICA.

United States and Mexico.

Return of American Troops.

LONDON, January 28.

A telegram from New York says:—American troops in Mexico have started to return to the border. It is reported that General Villa is following them.

SEA WARFARE.

The North Sea Naval Affair.

German Version of the Fighting.

LONDON, January 28.

A wireless German official statement says:—The 'V-69' received a direct hit on the bridge, and Capt. Max Schultz, who had been commanding the flotilla since the beginning of the war, was killed with two officers and a few others. The vessel's steering gear was damaged, and she caused her to collide with another ship. The 'V-69' was seriously damaged and ran for Ymougen unmolested. The ship which had been previously rammed by the 'V-69' continued to participate in the fight, ramming and seriously damaging an English destroyer which German aeroplanes subsequently reported to be sinking. The German ship escaped at reduced speed and reached German front unharmed. A third ship encountered numerous enemy destroyers and attacking immediately sank a large destroyer by torpedo at close range. She escaped in safety. The British Admiralty reiterates that the only British casualty was a destroyer torpedoed and sunk as already announced.

Identity of the Raider.

LONDON, January 28.

The "Times" naval expert, commenting on the doubt as to the identity of the German raider which bombarded the Suffolk coast, says that submarines have twice shelled the English coast, and a repetition of the futile proceeding is evidently made with the idea of keeping up the beaten in Germany that the command of the North Sea is still in dispute.

Danish Steamer As Raider.

German Submarine's Illegal Action.

LONDON, January 26.

COPENHAGEN.—The crew of the torpedoed Danish steamer "Gerda" testified in a Maritime Court that the "Gerda" with a prize crew on board sank three steamers in two days in the Bay of Biscay under cover of the Danish flag. When the water gave out she put in to Finisterre with a submarine. Sixty-two captured seamen were landed and the Germans, with revolvers in hand, prevented them from taking their clothing and belongings. The "Gerda" was looted, towed out, and torpedoed.

The Atlantic Raider.

Its Identity.

LONDON, January 28.

The "Berliner Tageblatt" states that the Atlantic raider is the training ship "Vienta."

14,000 Dollars to Accommodate Crews.

LONDON, January 28.

RIO DE JANEIRO.—The British Consulate at Pernambuco says that the owners of the sunken ships have hitherto spent fourteen thousand dollars accommodating the crews.

CHRISTIANIA.—A Norwegian motorboat has landed at Hammerfest thirty-four of the crew of the German submarine which is under off the Norwegian coast.

EGYPTIAN FRONT.

British Advance in Sinai.

The Fighting Described.

ALLAHABAD, January 28.

The "Pioneer's" Cairo correspondent gives the following details of the recent advance in Sinai:—Our advance was the enemy's complete surprise, and in the night following the commencement of our forward movement he Turkish Commander withdrew from his position and abandoned El-Arish. No serious work was done here but on the 22nd the British Division and the Imperial Camel Corps moved on, and by daylight they had reached the Egyptian frontier. They were followed closely behind by the Royal Artillery and later on by the first brigade of infantry. The fight at Birket-Naghera, where the Turks had retired, is described from first-hand account. General Chelwode was in command. By 8 o'clock we had occupied a ridge about 400 yards from the enemy's position and at 9 o'clock the Imperial Camel Corps, supported by the fire of our batteries, advanced to make a frontal attack. This was followed by a reinforcing movement by the 3rd Australian Light Horse Brigade under General Royston and the New Zealand Mounted Rifle Brigade under General Chater, which moved round the enemy's northern flank in order to surround him from the east and south-east. Later in the day General Chauvel was informed by aeroplane messages that the enemy had been seen retiring. The British Cavalry Brigade and New Zealanders pushed on rapidly to cut them off, whilst the 1st Light Horse Brigade, which had been held in reserve, was moved up in prolongation of the line of the Imperial Camel Corps, coming up under close range fire which threatened serious casualties among the horses. The brigade had to get back and dismount, but the coolness with which the men handled their horses under fire and the steadiness and precision with which they maneuvered at a gallop were the admiration of all who watched them. Having exhausted themselves with a trifling loss the brigade made a wider sweep with a view to supporting the front attack by coming in on the enemy's flank, while at the same time completing the envelopment by encircling the enemy's left. It was soon found, however, that it was only in all parts of the enemy who had attempted to reti-

TELEGRAMS.

Enemy Makes a Stand.

The main body held on stubbornly in their formidable position hoping to hold off the attack until want of water and sheer exhaustion should compel our men to withdraw. In spite of heavy rifle, machinegun and artillery fire, however, our troops continued to make progress. The frontal attack had to cross a wide plain absolutely devoid of cover, but the Camel Corps composed of British and Dominion troops pressed forward with superb steadiness. Our batteries pounded the enemy's position with deadly accuracy, completely destroying one of the redoubts, from which white flags were put out. But the redoubts were mutually self-supporting, and heavy fire was still being kept up from the other four. No notice was taken of these tokens of surrender. As the day wore on, the attack was pressed and fighting became more and more severe. Our firing line was reinforced and rebounded. The volume of its accurate fire and our artillery fire also increased in intensity, whilst our airmen rendered most valuable support by circling over the Redoubt under heavy artillery and machine-gun fire and dropping bombs with great effect on the defenders.

Turks Surrender.

Meanwhile, a regiment of the Light Horse Brigade had swept round the enemy's left flank as far as Aulad Ali, four miles south-east of Maghdab, and coming right in behind the position brought about the surrender of the Turks. The battle had lasted eight hours, and our men had fought, in spite of the heat of the day, with hardly any water. The whole operation had been an unqualified success. There are signs that the Turks are withdrawing as quickly as they can from the frontier, and it would not be at all surprising if they retired right into Palestine. They may stand to defend the Hedjaz railway, but our mobility is so superior and our transport organization have proved to be so excellent, as capable of speedy expansion, that we may be able to follow them up and drive them out before they are able to take up any position enabling them to offer any formidable resistance.

MESOPOTAMIA FRONT

British Advance in Mesopotamia.

Turkish First Line Trenches Captured.

Enemy Lose Heavily in Counter-Attacks.

LONDON, January 28.

MESOPOTAMIA.—An official communique says:—By a determined assault under cover of an intense bombardment we seized and consolidated eleven hundred yards of first line trenches on the right bank of the Tigris south-westward of Kut-el-Amara, and also a considerable length of second line trenches. Our losses were slight. The Turks westward of the Hai river thereupon made four furious counter-attacks. The first and third were broken up by our artillery infantry and machine-gun fire. The second and fourth were momentarily successful. We resumed the offensive and regained much of the ground from which we had been temporarily dislodged. Turkish losses throughout the day were heavy. Seventy prisoners were taken and 580 corpses were buried in a loop eastward of Kut-el-Amara, besides 500 buried by the enemy.

BRITISH FRONT.

Operations on British Front.

A Birthday Greeting to the Kaiser.

A Whirlwind Bombardment.

LONDON, January 28.

Reuter's correspondent, telegraphing from Headquarters says:—A birthday greeting to the Kaiser thundered out at dawn in the form of a whirlwind bombardment, followed by a long line of troops leaping from trenches. The enemy put up a poor fight and sustained heavy losses, including 250 prisoners. Our casualties were slight. The gunner successfully kept down enemy machine-guns. The spirit of the troops was indomitable in spite of very severe frost.

"Many unhappy returns of the day to the Kaiser" was the slogan on the whole front. Our artillery expressed this in unmitigated terms. The whirlwind bombardment preceding the attack in the Somme area rolled down the shrill north-east wind like the thrashing of a myriad demon drums. The infantry crossed 'No Man's Land' with deliberate precision, which has been the feature of recent operations.

Increased Activity Everywhere.

Reuter's correspondent, telegraphing from Headquarters on the 26th instant, said: The front was steadily becoming more hostile, and was accompanied by bright sunshine. The result was increased activity everywhere, the iron surface of the roads enabling the transport of heavy materials and guns which had been immovable in the mud of the previous week. A tour of the field hospitals reveals that foot-illnesses are due to exposure. Troops which are abundantly fed, warmly clothed and constantly exercised are the fittest.

The crop of the raids during the past few days has, influenced the heavy aggregate casualties of the Germans.

Successful British Raids.

Five Enemy Aeroplanes Felled.

LONDON, January 26.

Sir Douglas last night reported: We carried out raids eastward of Loos and north-eastward of Vermelles, taking prisoners. A number of dug-outs were destroyed and the enemy suffered many casualties. We bombarded the enemy's positions northward of the Somme with good results. Our aeroplanes successfully bombed a number of places behind the hostile lines. Five German machines have been destroyed and five driven down damaged. One of ours is missing.

Successful British Operations.

An Enemy Position Captured with many

Prisoners.

LONDON, January 28.

A British communique says:—A successful operation was carried out in the morning in the neighbourhood of Le Transloy, and the whole of our objectives gained. A

TELEGRAMS.

commanding portion of the enemy's position was captured, and we took 350 prisoners. We drove back counter-attacks with heavy losses. Our casualties were very slight. We raided positions north-east of Neuville, St. Vaast, took prisoners and destroyed dug-outs containing fifty Germans. We had no casualties. Our patrols entered trenches and inflicted casualties north-east of Vermelles. We bombarded a position in the neighbourhood of Serre, greatly damaging defences, and north-east of Arras and dispersed working parties. Our fire northward of Hulluch caught enemy infantry, inflicting many casualties.

LONDON, January 29.

Marshall Haig last night reported:—At day break we again entered enemy's trenches north-east of Neuville, took and inflicted casualties and took prisoners. We carried out a successful raid north-east of F-Stubert and drove off an enemy attempt eastward of Fauquissart.

FRENCH FRONT.

Main Direction of Enemy Raids.

Greater Aerial and Artillery Fighting Explained.

LONDON, January 28.

A correspondent in Paris, referring to the growing activity on the western front, says that enemy raids are mainly directed against three points:—Lassigny, which is nearest to Paris, Alsace, and Verdun. On both sides raids will probably become more numerous and more vigorous in preparation for a big offensive in the next two months. The frozen stillness of the air and high visibility have led to great aerial activity and the resumption of systematic and destructive bombardments.

French Regain Lost Elements.

Violent Artillery Struggles.

LONDON, January 28.

Last night's French communique said:—Fresh reports show that the enemy's attack on the left of the Meuse yesterday was particularly violent. Several German regiments participated and hand-to-hand fighting occurred at some points. We counter-attacked this morning and re-took, in the region of Hill 304, a greater portion of the elements within which the enemy had penetrated. There has been a fairly lively artillery struggle on the right of the Meuse in the region of Bczonvaux and Louvemont and in the Woivre in the sectors of Regnierville and Veho.

Lively Cannonading

LONDON, January 28.

A French communique says:—There was lively cannonading on both banks of the Meuse, but nothing elsewhere.

German Works Destroyed.

Enemy Aeroplanes Felled.

LONDON, January 28.

A French communique says:—We destructively bombed German works in Hill 304 sector.

Five enemy aeroplanes were brought down, including Lieutenant Guyonnet's thirtieth. Two of our aeroplanes bombed the railway station and military workshops at Ham, causing a fire and big explosion.

The French Communique says:—We carried out completely a successful coup-de-main between Les Eparges and Tranchee-de-calonne. We found numerous bodies in enemy trenches and brought back much booty. An enemy aeroplane has been brought down.

Last night's French communique reported the usual general cannonade which was particularly lively at Verdun and in Alsace.

ITALIAN FRONT

LONDON, January 28.

A Wireless Austrian official communique says:—West of Clitunno superior enemy penetrated our first line and we withdrew to a next height to the rear.

A Wireless Russian official communique says:—We captured two dug-outs westward of Riga. The Germans had in disorder. We attacked on both sides of Rimpoung-Yakoben road and after a stubborn fight broke through fortified positions on a front of three versts.

RUSSIAN FRONT.

Germans Beaten Back

With Heavy Losses.

LONDON, January 28.

A Russian wireless communique says:—After heavy bombardment the Germans were beaten back eastward of Kalocm with heavy losses. We liberated gas at Mitau, causing a great German panic.

RUMANIAN FRONT.

Rumanians Repulsed Enemy.

LONDON, January 26.

A wireless Rumanian communique says:—In spite of the snow we attacked and repulsed the enemy southward of the Oshin and Sushitza valleys after eleven hours' desperate fighting.

A resolution on the excise administration report of Burma for the year shows a fall in the net excise revenue of 7½ lakhs. Receipts from opium (37 lakhs) improved despite smaller consumption and there was substantial decrease in the quantity of opium smuggled in the province.

—C:O:C—

(BY WIRE.)

— 〇 —

BOMBAY.

Kirkee Shooting Affair.

Wounded Man's Statement.

POONA, January 28.

POONA, January 23.

In connection with the Kirkee shooting affair Lieutenant Colonel P. N. Leslie, Cantonment Magistrate, recorded the following statement of Sergeant Hill in the presence of the accused, 2nd Lieutenant E. C. McWilliam. The statement was taken at the Station Hospital, Warrawa, where Sergeant Hill is reported to be progressing favourably. His little daughter is also getting on well in Sassoon Hospital and in neither case will amputations be necessary. Mr. Boyd, D.S.P. was present with Mr. Gupta, Assistant Public Prosecutor while the statement was being recorded. Witness gave his name as Charles Richards St. Patrick Hill, Church of England, aged 33 years. I knew the accused present now before me. I first saw him in Adia, Beleg, about October last year. He came to see me there. I believe my wife had asked him to come and see us should he come our way. I had sent her up to Quetta in August with children for a change. She stayed there with her sister Mrs. Smith. I came to Poona on the 11th instant from Quetta. I was at Quetta from the 15th December. I sent my wife to Adia on the 11th December. I went to Quetta to join the S. and T. I had letters from my wife up to Khar when she sent me a Xmas card. After that I received no further letter from her. I waited for a few days thinking she might be busy. In fact I sent her a warrant in a registered letter to Adia. The warrant was for her to come up to Quetta. Later I wired to Mrs. Chapman a mutual friend of ours at Adia asking her to Oga, my wife, was ill. The wording of the wire was "Is Oga in Adia?" I asked if my wife was in Adia because I knew accused was in Fort William, Calcutta, which was only a short time away from Adia, and I knew accused and my wife were intimate and instinctively had suspicions that she might have gone away with him somewhere. Mrs. Chapman sent the following reply to my wire. "Oga left on Thursday with children." Later I received a letter from Mrs. Chapman. In that letter she speaks of my wife's cousin. This refers to accused. He is not my wife's cousin and my wife must have told Mrs. Chapman that he was her cousin to avoid my scandal arising in my absence. I received a wire dated the 2nd January 1917 from my wife from Poona saying: "Letter just received. A lovely writing." I received my wife's letter to which she referred. I think, on the 8th January I wrote in reply to her letter. I did not wait then any longer. I applied for leave to come up to Kirkee as I had strong suspicions that the accused must have gone there with my wife. I got my leave. I also got a warrant for my wife from Poona to Quetta. I arrived at Kirkee by the Poona Express arriving at about 12 noon on Sunday the 14th instant. There was only one together and a Lieut. kindly let me share it with him and we drove together as far as Shalces. Then I told the tongawala to drive me to the address in my wife's letter at 27, Jung I Bakhery. When I arrived at the bungalow the front door of the house was closed. I think it must have been locked because my wife came out of the room into the hall and said: "Wait, I will get the key". While my wife was doing so I glanced inside and saw the accused's helmet hanging in the hall. I knew it was his, because it was a South Lancs Regiment one. After seeing this I did not wait for Mrs. Hill to come. I went round to the back and entered the house, by, I think, the bathroom door of the children's bedroom, locked. But the accused and found him in his own bathroom which was locked from inside. I could see through the space between the doors and saw him. I called him out and became outland asked him what was the meaning of his living in the house. Meanwhile Mrs. Hill came. He was about to reply, but I did not wait. Having a cane in my hand I struck him. Then I think, Mrs. Hill took the cane out of my hand to separate us. Then I struck him with my open left hand. I called him a cad, etc., and asked him if this was his return for my having given him my friendship and why he was trying to break up my house. Then Mrs. Hill took me away into the room. Then I asked my wife what was the meaning of it all, the accused having bedroom next to hers connected by a glass door on y. The accused said that there was nothing wrong that she had been like a sister to him. I thoroughly believed her then and I still do so. I think I asked the accused, who was then sitting in the drawing room, for the photo of my wife which she had given him. Later, Mrs. Hill showed the photo to me saying, "Here it is." The servant must have brought it. Later after talking with Mrs. Hill and wishing to prove to her that I believed her when she said there was, nor had been, anything wrong, I went out and apologised to the accused for having struck him and took back what I had said. I told him that although I believed my wife's statement that all was alright he had acted very wrongly and foolishly. I had before this told him that he must leave the house at once. He had refused and said that the house was his. When he said this I told my wife that she must pack up at once and come away with me. I insisted her to go so and she was ready to start. We (my wife, myself, and our two children) started on the 15th to catch the express which leaves about 3 o'clock in the afternoon. The baggage cart in which our luggage was, has been started rather late and did not arrive in time for the train. So we had to defer our departure. The accused was at the station. I went there on a bicycle. Mrs. Hill, two children and the little baggage went in a tonga. Then I and my family returned to the Bungalow. The accused went off somewhere, I do not know where. The same evening the accused came to the bungalow. We were then on friendly terms. I had given him my hand and had nothing against him. About 5-30 p.m. wishing to ascertain whether my wife really cared for me I wrote a letter to her pretending that I intended to commit suicide. I had no real intention of doing so and had no weapons of any description in my hand. I handed my wife the letter myself. The accused was there at the time. After she had read it neither she nor

TELEGRAMS.

the accused would, let me be in the room alone. After, we all sat and talked in the verandah. Here again I told them how foolishly they both had acted. The accused then asked me to have a drink as he thought I needed one. I never drink, so I refused, but I told him that he needed one more. He got some claret and first to show my friendship I had a sip of his. I must say that before this the following conversation had occurred between my wife and myself. My wife said to me "I tell you something. You must not get angry." She then told me that she loved the accused. The accused also said that he cared for my wife. I then struck my wife in her face out of anger, but I immediately took her in my arms and apologised, and said that it was the first time I had ever struck a woman. I took her to the couch and started reasoning with her saying she was doing a silly thing and had her children to think of, if nothing else. She then asked me, if after three years she found she did not care for me would I let her go to him. She then asked the accused if he would have her after three years and accused said "Yes, any time." I then took my wife away for dinner and found that place was also laid for the accused. Not wishing my wife to be near him again I told the servant to take Sahib's dinner and let him have it in the drawing room. I then sat down to dinner with my wife. We both ate little. While doing so the accused called out to me from the drawing room. I should say, both he and my wife had before this asked me if they might see each other alone for five minutes, and I had refused the request. When I went out to him the first time, as far as I can remember, the accused asked me if I would like him to make away with himself. I put my hand on his shoulder and reasoned with him and told him to do nothing so foolish. I then went back to Mrs. Hill in the dining room. Shortly after this, the accused again called out to me and I went into the hall and saw the accused in the drawing room. I went to him and he made the same request as before. I put my hand on his shoulder and I can remember his counting, one, two, three, four, when a revolver went off and I knew I was shot, I staggered into the hall and from there to the dining room, when I was hit in the right arm by another shot and it was shattered.

As far as I can remember, three shots were fired, of which two hit me and of these as far as I can remember, the 1st and 2nd hit me and the third I heard fired. I don't know where it went. After being hit in the arm when I was in the dining room, I clobbered with him and we struggled together till we passed through the dining room into the pantry and out into the side verandah. I overpowered him there and got him down. I held him down with my body across him and gripped the hand he was holding the revolver with. I turned the muzzle towards the wall and called to Mrs. Hill to come and take it out of his hand, as I felt I was growing weak, and losing strength. I remember while I was holding the accused down he asked me to let his hand go and let him finish himself. Mrs. Hill came and took the revolver out of his hands. As far as I remember we both were holding it. Later, some people came and as far as I know picked me up because I felt I was lying on bed. On the last occasion that I went into the drawing room to see the accused I did not see the revolver anywhere. I do not remember what I was doing when I was hit in the arm. It was all confusion.

Exhibit F is the coat I was wearing at the time. Ex.-C is the shirt I was wearing at the time. I can remember them tearing it off. Ex H. is the leather letter case which was in the left pocket.

Marriage of a Minor Maharajah.

BOMBAY, January 29

The marriage of the minor Maharaja Sri Purnachandra Senghi Bhargava Deo of Mayurbhanj with Kumari Sri Lakshakunverba, eldest daughter of His Highness the Maharaja Sir Amarsinghi of Venkaner (Kathiawar) took place on Saturday last at the capital of Venkaner State with great eclat in the presence of H. H. the Maharajah of Dharagadhra and the rulers of several neighbouring Indian States.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 28

The following telegram, dated the 26th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British beat off an attempted German raid near Ypres, and successfully entered the German trenches near Ypres.

Sixteen British naval aeroplanes bombarded blast furnace at Burbach, in Rhenish Prussia, and caused considerable damage. The French also showed considerable air activity. The French repulsed two surprise attacks near Scissons.

The Italians beat off a counter-attack on the positions captured south east of Gorizia.

The Germans repeatedly attacking with considerable forces succeeded in pushing back the Russians about a mile and a half in three newly captured positions west of Riga. Scabrous fighting continues. Enemy attempts to take the Russian positions south west of Iluker, were defeated. The Russians by a night attack annihilated the Bulgarian forces which had crossed the southern branches of the Danga near its mouth.

II

DELHI, January 21

The following telegram dated the 27th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British carried out a very successful raid in the neighbourhood of Hukkuh killing many enemy in their trenches, destroying a dugout and securing prisoners. Two hostile raids were driven off and a third which entered the British lines was driven out. There was much aerial activity on both sides.

The French repulsed a raid, 12 miles northwest of Rheims.

Heavy snow fall has interfered with military operations in most of the Italian front.

Severe fighting continues west of Riga where the enemy attempt to launch an offensive near north west corner of Irla marsh was frustrated. The Russians by counter-offensive were able to dislodge the enemy from positions near eastern and Irla marsh but the enemy after repulsing Russian attack east of the river Aa were by counter-attack able to drive back the Russians half a mile.

Intensely cold weather is stopping operations in Rumania.

UNITED PROVINCES

The "Round Table" Group's Mischief.

Contemplated Questions in the U. P. Council.
By the Hon. Mr. Motilal Nehru.

ALLAHABAD, January 28.

At the next Legislative Council meeting to be held in Lucknow a series of questions will be put by the Hon'ble Mr. Motilal Nairu on the recent revelations of the "Round Table" propaganda. He asks whether Mr. Curtis' private public (?) letter was, as stated by the writer, revised in detail by His Honour the Lieutenant-Governor and the Hon'ble Mr. Harris and whether it represented their joint view? Whether the letter was printed at the Government Press and if so what charges were made to Mr. Curtis for the work. Whether the Government Press was free to print political opinions of private individuals for circulation and upon what conditions? Whether Mr. Curtis' tour programme in these provinces was arranged for him by or by him in consultation with His Honour the Lieutenant-Governor and the Hon'ble Mr. Harris? What districts Mr. Curtis had visited in the company of the Hon'ble Mr. Harris or other officials, and if he visited any and what prominent Indians of those districts? Which was the typical district of northern India where Mr. Curtis proposed to camp with the Hon'ble Mr. Harris? Whether there were in the United Provinces any primitive tribes as backward as the aborigines in Africa? Who they were and in what districts and what proportion they bore to the total population? Pandit Motilal Nairu further asks whether Mr. Curtis has been allowed access to State or other Official Documents in the Secretariat or other Government offices in these provinces and if he was that those documents should be laid on the table. Has the Government in any way helped the "Round Table" group in these provinces? At what places have they been formed? Are any officials connected with them and who are those officials? Was Mr. A. P. Collett, I. C. S. when Private Secretary to the Lieutenant-Governor and is Mr. Harris representative in India of the "Round Table" organisation? Was the former and is the latter responsible for all articles on politics of India which appeared in the "Round Table"? Why have not the rules for conduct of public servants been enforced in case of these and any other officials concerned in the "Round Table" propaganda? Will such order be now issued?

BRIEF TELEGRAMS.

The whole French Indian contingent at S. Fax Pondicherry is transferred from the Colonial infantry to the Colonial Artillery and stationed at the Forts in Bizerte being divided into three groups.

At a meeting of the Bombay University held on Saturday evening, on the motion of Sir Narayan Chandavarkar, it was resolved to confer the Honorary L.L.D. Degree of the University on Rev. Dr. Mackichan, who is a distinguished educationist and the Principal of the Wilson College and at present Vice-Chancellor of the Bombay University.

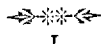
The "Leader" commenting on the Public Services Commission report says: These recommendations if given effect to are calculated to block future progress very effectively and therefore there should be no coquetting with them. It is painful to think our country-men should as a result of this costly commission, be under the necessity of agitating for justice, more determinedly than ever. But necessity is there and it has to be faced with courage and it shall be faced.

వెల్లూరు, పి. పి. ఎం. హైస్కూలు ఆధ్వర్యమున
స్మిత్తు దొరగారు తమస్వశేషమును ఆమెరికా కరుగ నుద్వృత్తి
లైసెన్సుదలన వారికి నీసుకొల్పివేయుటవను, తత్కేసానమున
నూతనముగ నియోజితుడైన మ్యూనల్ దొరగారిని ఆహ్వానిం
చువను 21వ తేది సాయంత్రము 5-30 లకు పునఃసంవిధించు
మండల న్యాయాధిపతులగుడవ్విడు. ఎల్. వేంకటరామయ్య
గారి ఆధిపత్యము క్రింద నొకసభ సమావేశ మాయెను. ప్రప్రభ
ములు డాక్టరు దొనగారు వైప్రస్థాన తేసిరి. పంచరత్నము
లను ప్రేక్షకుల కాహ్లాదము కలుగునట్లు ప్రేక్షనీనాపాచార్యులు
గారు చదివిరి. పాఠశాలలయినచే ఆధ్వర్యమును కోక
నంగనూ ప్రదర్శింపబడియెను. పాఠశాలయొక్క విద్యార్థులు
ఆపాధ్యాయులు చేరి యొక సన్న్యాపరము నుష్ణ పద
కము స్మిత్తు దొరగారికిని, కొర్రాటి చీర నాంధ్యార్థ్యము
నొసగిరి. కొర్రాటి చీరను హిందూ ప్రేక్షకుల బహుమానముగా
బడవలి నని వాం ఆమెరికా శేషులలకు చెప్పిన నది. ఆది
చెప్పిన వాక్యములు ప్రేక్షకుల కాహ్లాదము కలిగించెను. అగ్ర
సన్యాధిపతి ఆంధ్రోత్సవన్యాసముతో సభ ముగించెను. స్మిత్తు
దొరగారు ఉద్బ్రమప్రతిభాయుధులు, మహావక్తరుని వికర
వ్రాయుచున్నాడు. పాఠశాలాధిపతికి నిరంజనరత్నమును
నొంది పాఠశాలను ఆదినకాలములో ప్రభుత్వస్థితికి తెచ్చి
నారు. అట్టివారిని యుపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు, ఇతరు
సన్న్యాసిండుట వారియొక్క గురుభక్తి భావమునై.

జూ బు లు.

విలేఖకులకు సూచన.

చిలుమూర్తియే రయియును సంతకములేని జాబులు ప్రకటించుటకును, గుంటూరు: మీరు పంపించిన జాబు ఒకటి నములునుగ చేరవలసి యుండెను, రైలు ఆలస్యముగ వచ్చుటచే నుభయములనుగ దినముగ చేరినది. కావున దానిని ప్రకటించిన ప్రయోజనముండదు. కలకత్తా వర్తమానము: ఆరామవిరామము: బేంకూరి విద్యార్థి: కొంతకాలము, రిలేకును: పాపి లోకాభి రామాయణము ప్రకటించబడునకు చింతిలుచున్నాము. — సంపాదకుడు.

గోష్ఠి యువజన భ్రాతృవర్గము

అయ్యా! స్నేహితులూ! గోష్ఠి యువజన సంఘమును సుమారు 11.15 మాఝములకుండ కొందరు యువకులు సెలకొల్పిరి. వీరు జేరిన కార్యములను పలుకు జేయుచున్నారు. వీరి ముఖ్యోద్దేశము ఆంధ్ర, ఆంధ్ర సారస్వతముల సభివృద్ధియగుట యైయున్నది. పంతుగదినములందు భగమును వహించి, జాతీయ కళాకళ, వివాహసంకలముగను సంఘసంతకార్యములకు పంపియెట్లు, వీరియొక్క యువాభ్రాతృభ్రాతృమును చాటుచున్నది. వీరిని పంపించిన మేల్పాదములు. అందులకు కొన్ని ఆంధ్ర, ఆంధ్ర వాద్యములకు తెప్పించుచున్నారు. కొన్ని కృత్యములు కలవనియు, వానిని సభ్యులమధ్యమే చదువుకొనవచ్చుననియు, ఇతరులు చదువుకొనకుటకు వీలులేదనియు, తెలియుచున్నది. ఇది అంత సులభముగా నున్నట్లు కన్పట్టును. ఉన్నపాత్రములను నెల్లరు పరిపవదకు నవలకు లేవరచిన బాగుండునని నా అభిప్రాయము.

భూ. సుబ్బరామయ్య.

II

ఆంధ్ర దినపత్రిక.

అయ్యా, ఆంధ్రుల కాంక్షభావ నొకదినపత్రికయందు ముఖ్యమని ఆంధ్రులలో ననేకులు విశ్రాంతి కాముఖమున దెలియబడుట ఆంధ్రుల ధైర్యవైకృత్యములకు సుధనూచకము. వాద్యపత్రికాలోకమున చిరానుభవము గల కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యాజూష్యము క్రిందనే ఆయాంధ్రపత్రికయు బయలుపెట్టబడి మంచి దని అనేకరుండి ఆంధ్రనాయకులు కలవరుము మంగళకరము. కొందఱు విలేఖకులు, ప్రస్తుత ఆంధ్ర దైనికపత్రికనే ఆంధ్ర ఆంధ్ర దైనికపత్రికగా మార్చి క్రేయస్కర్తముగ నుండుననియు (వాయుచున్నారు. అట్లు జేయుటకులన ఆంధ్రపత్రిక చందా యొక్కకాక తీరదు. కావున, ఆంధ్రభావ నంతక నెలుగుని మీ చందాదారులు కొందఱు అధికచందా నిర్దుష్టనవలసియుండును. తెలుగు నంతక పాటింపని చదువరులలో కొందఱును అట్లే అధిక చందాల నిర్దుష్టనవలసి నబుగుదురు. రెండుచరకతులవారును గూడ పత్రికను తెప్పించవలయునని సభివృద్ధియతో పాటుపడిన మంచిదే కాని కొందఱుచేరి ఎన్నడుచందాలను చల్లి పలేని వారును ఉండగలరు. ఇటుక ఇన్నటి తెలుగు దైనికపత్రికయందలి ఇంగ్లీషు పత్రికా వైఖరి చూచి వీరివలె పలువడినదాని చందానియకు తిగ్గుచుటయు, విషయములు కొంచె మెచ్చుకొన్నచో మొక నిధిమొదలగా నుండునటులు ప్రశ్నేకపు తెలుగుపత్రిక యొకటియు ప్రశ్నేక ఆంధ్ర పత్రిక యొకటియు ప్రకటించుటయు చదువరులకు, చందాదారులకు, మీకును, సులభకరముగ నుండునని నాయుద్దేశము. అట్లువైని పలువురుభ్రాతృములు తెచ్చి యుండువారు గాన మంచిచెడ్డల నాలించించి మీరు ఉన్నతస్థితి నుననొందెదరు గాక యనియు భగవంతుడు మీరునుభవ్యమును ప్రోత్సహించును గాక! యనియు గోరుచున్నాను. — ఒక ఆంధ్రుడు.

రాజవంశీనందనాచార్యగారు శ్రీధర డిప్యూట్రాయుడు న్నామము. ఆంధ్రులరాత్రియు శక్తిసాధ్యములతో గడచుచున్నట్లు వాడుక నేరేంద్రులు కలవరచేయుచున్న ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ముఖ్య లక్ష్యమును వివరించుటకు ఆంధ్ర పత్రికామండలి తరఫున అనంతకృష్ణకృష్ణగారి మాటలు ముఖ్యముగా వ్రాసిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రాంతాన్నియు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము మున్నగు ముఖ్యాంశములను వివరించును. ఆపత్రికకు బోధపాటి రావలిగము గాను పత్రికాధిపతులును సంపాదకులు వై యున్నారు.

దేశభావలయందు విద్యావిధానము

దేవులపల్లి స్వామికాశ్రమి బి. ఏ., గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మన దేశమున, ఇతర దేశములయందువలెనే, దేశభావలయందు విద్యావిధానమును దొరతనమువారు జరుపవలయునని కొంతకాలమునుండియును కోలుచున్నాము. పాశు గంటి రామారాయణింగారు తాము సామ్రాజ్య సభాసభ్యులుగ నున్నపుడు, ఆసభయందు వీరికయముగూర్చు యొకతీర్మానమును చర్చకు దెచ్చియుండిరి. ఆ సభయందు, ఈ పద్ధతియన యభ్యుదయమున కెంతయు నాటంకమగునని బెన్జిగారు తలచిరి. బెన్జిగారివంటి విపరీతవాదులు అచటచట నున్నను, మొత్తముమీద, మనదేశమున నెల్లమొద నీవిషయ మంగీకరింపబడినది. ప్రపంచమున, ప్రతిదేశమువారును తమ తమ దేశభావలయందు వేర్వేరుగ విద్యావిధానమును జరుపుకొనుచుండ మనదేశమునకూడ నట్లులే చేసికొనవలయునన్న తీర్మానము చర్చ పరిరావలయునో తెలియరా కున్నది. విషయమై మొదటగాను విన్న మొన్న జరిగిన డైరెక్టరుల సమావేశమునందు మొత్తముగూర్చు, ముఖ్యముగా ప్రముఖులును ఇది యవసరమని స్పష్టముగ తెలిపియున్నారు. ఈ విషయమును గురించి, కొలదిమానుషులనుండి, మన రాజధానియందు పలువురు యుద్ధిమంతులు, ఆంధ్రదేశముపత్రికలకు వ్యాసములను వ్రాయుచున్నారు. డిసంబరు మాసమున జరిగిన సామ్రాజ్యసభాసభయందు పాల్గొని విశ్వవిద్యాలయ చట్టము చర్చకు వచ్చినపుడు, ఆనరబిలు బయ్యా నవసంపాద్యకగారు ఆ విశ్వవిద్యాలయము నేపథ్యమిది నిర్మించుచున్నారనియు, యిదియుండు మనదేశమున నిర్మింపబోవు మారన విశ్వవిద్యాలయము లేపద్ధతివై నిర్మింపబడుననియు ప్రశ్నించిరి. దేశభావలభివృద్ధి పొందుటకు భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యాలయములను మనదేశమున నిర్మింపవలసి యున్నదని వారి యభిప్రాయమును చెప్పిరి. ఆంధ్రోద్యమము యొక్క యభిప్రాయ మిదియ.

ఆంధ్రోద్యమము దేశభావల యుద్యమము యొక్క రూపాంతరమే యని చెప్పవలయును. మన మభివృద్ధి నొందవలయున్న దేశభావలయందు విద్యావిధానము జరుపవలయును. ముఖ్యము దేశభావలయందు పరిపాలనకూడ జరుపబడవలయును గనుకనే, మనదేశమున, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములును భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యాలయములును నిర్మింపబడవలయును. కనుకనే ఆంధ్రుల ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును కోలుచున్నాను. మన యభిప్రాయము లిటుండ, మొన్న జరిగిన డైరెక్టరుల సమావేశమునందు మన రాజధాని డైరెక్టరు స్ట్రోమగారు దేశభావలయందు విద్యావిధానమును గూర్చి మన రాజధానియందు జరుగు నాందోళన మంతయు కేవలదంభోక్తియని (Tall-Talk) నునుపుటచూడ మిగుల యాశ్చర్యము గలుగుచున్నది. మా భాషలో మేము చదువుకొందు మన నది దంభోక్తియేల కావలెను? ఆంధ్రదేశము దొకకూ పరామభావయందు చదువుకొందునటు సహజోక్తియై ఆంధ్రభావయందు చదువుకొందు నటుల దంభోక్తియగునని స్ట్రోమగారు అంగీకరింతురా? హిందూదేశమునకుమాత్రమే తలక్రిందువాదమున ర్తించునని వీరేల తలచిరా? దేశభావలయొక, మనకుగల భక్తినిగూర్చి వీరేల సంజీవాపవనలమున? ఇతర రాష్ట్రములందు వచ్చిన డైరెక్టరులు అచటి జనులు దేశభావయందు విద్యా విధానమును జరుపుట కిష్టపడుచున్నారని తెలుప స్ట్రోమగారు మాత్రమిచ్చితి జెప్పవలె? వీరి యాంతర్యము గ్రహించుట దుష్టముగ నున్నది. దేశభావలయందు విద్యా విధానమును జరుపుటకు మన మంగీకరించుచున్నట్లు దొరతనమువారి రాష్ట్రకొనిన భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యాలయమున నాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నొకదాని నూతనముగ చెప్పెపురి రాజధానియందు నిర్మింపవలసి వచ్చునని తలచి దాని నిర్మింప నిష్ఠము లేమి స్ట్రోమగారిటుల జెప్పియుండురా? ఏమైన కానింను! దేశభావలలో మన పిల్లలకు చదువు నేర్పవలయుననియు, యుద్ధముముగిసినచోదనేయాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునుతప్పక నిర్మింప వలయుననియు మనము దొరతనమువారిని కోరుచు మనము నిరంతరము నింగి ముట్టుకలుచుచట్ట సమ్యక్తముగ నాందోళనము నులుపుచుగాక!

తెనాలి హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థుల సంఘసభ క్రిబర 11 వ తేదీని జరుగును.

స్నేహితులూ! కందుకూరునకువచ్చి దేవులపల్లి స్వామికాశ్రమి గారు ఆంధ్రోద్యమము గురించి కొన్ని యుపన్యాసములిచ్చి బాగుండునని, ఒకరుమాత్ర వ్రాయుచున్నారు.

నర్సాపుర తాలూకాభివృద్ధి సంఘము

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతి పరీక్షలు. సంఘాధ్యక్షులు అంబాదఖానా జయరామరావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

సంఘమువాడచే జరుపబడు ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతి పరీక్షలకు దరఖాస్తుచేయు విద్యార్థులు వారివారి దరఖాస్తులను 4 అశాల దరఖాస్తు రుసుముతో క్రిబర 20-వ తేదీలోపుగ నరసాపుర తాలూకాభివృద్ధిసంఘపు కార్యదర్శిగారికి చేరునట్లు పంపవలయును. పరీక్ష తేదీలను మార్చి నెలలో తెలియజేయబడును. విద్యార్థులు పరీక్షనిమిత్త మొక గ్రామము నుండి మరియొక గ్రామమునకు వెళ్లవక్కరలేదు. వారివారి గ్రామములలోనే పరీక్ష జరుపబడును. తమిళా కచ్చేరియున్న ప్రతి గ్రామమును పరీక్షాస్థలముగా నుండవచ్చును.

1917-వ సం॥ము ఏప్రిల్ నెలలో జరుపబడు పరీక్షకు ఏర్పరుపబడిన పతన గ్రంథములు.

గట్టుప్రభు ప్రణేతయైన కుచేలోపాఖ్యానము, పీఠిక లోని 20 పద్యములను, పురవర్ణనములోని ౧౧౬వ ప్రథమాశ్వాసములోని 58, 121 వచనములను, 123 మొదలుకొని 125 పద్యములను, ద్వితీయాశ్వాసములోని ఆశ్వాసాంత పద్యములను తృతీయాశ్వాసములోని ఆశ్వాసాంతపద్యములకుకథకు సందర్భములేని వర్ణనాంతములను, వేదాంతబోధకము లగు గద్యపద్యములను విడుచునది.

భక్తవిజయములోని భాగములు చంద్రకళ

చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావుగారిచే రచింపబడిన మహారాష్ట్రచరిత్రములోని శివాజీజీవితము (లేక) ఎమ్. కామేశ్వర రావుగారిచే వ్రాసుబడిన శరీరకాస్త్రములోని భాగములు. గణితవిషయములు పూర్వమునలేని యుండును.

వ్యాసములు వ్రాయుట కలగడి యుండవలెను. దరఖాస్తుపత్రములు వలయువారు సంఘపు కార్యదర్శికి వ్రాసిన పంపబడును.

పరీక్షావిషయములను గూర్చిగాని సంఘమును గూర్చిగాని తెలిసికొనగోరువారు సంఘపు వెసి డెంటుకుగాని కార్యదర్శికిగాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

చిన్న పురుగులు 124 వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూముట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలర గలుగును.

పాతబలారా! ఈ పురుగునరె కేయింబకట్లు,

విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నేలకొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేకపనిజేయుచుండు ఈచుండు పురుగునరె, అతివ్యాధి కలుపు చేకొందిన తేజటిగ సహకారిగా నుండగినబంబు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక విగ్గుంధద్రవ్యముల నుపయోగించక ఈ చేతించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినచున్నను. కావున నిట్టి పరమకత్తువును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపును. చుండుకు బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలివేయు. పుర్రెయెండును బోగొట్టును. కలకట్టుకు పరిమళ ముగంధద్రవ్యము.

ఈలిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోసమున పడకును.

బెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—10—0 వి. పి. రు. 0—4—0, 3-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0

ఉ చ త ము.

ఈ నుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్థతాపీడి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి నామకొనుటకు సరిపోవునంత మాత్ర గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ. నెం 155, జమ్మూచునీడు పీఠి, భొంబాయి.

మదరాసు అందు సదరక్ మహారాటా రెయిల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఇక కాంస్య రేలు ఇక ఇంగ్లండు

నోటీసు.

ప్రయాణీకులను తీసికొనిపోవు బండ్ల మార్పులు.

1917 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి మొదటి తేదీ నుండియు ఈ రయిలుమార్గముయొక్క కాలనిర్ణయవట్టి మార్పు చేయబడును. ఈ క్రింది రయిల్ కాలపు మార్పులను ముఖ్యముగ గమనించ వలసి యుండును.

మిటరు గ్యాజీ.

పూనా అప్ మెయిలు రయిలు బెంగళూరు 21 గంటలకు బయలుదేరి పూనా 6 గం. 15. ని. చేరును.

పూనా అప్ ప్యాసంజరు రయిలు బెంగళూరు 7 గంటలకు వదలి 21 గంటల 20 నిమిషములకు పూనాకు చేరును.

పూనా డౌన్ మెయిలు రయిలు 20 గం. 15. ని. పూనానుండి బయలుదేరి 6 గం. 20 ని. బెంగళూరు చేరును.

పూనాటపుక్ ఎక్స్ ప్రెసు రయిలు 7 గంటలకు పూనానుండి బయలుదేరి 19 గం. 43 ని. బెంగళూరునకు చేరును.

అప్ మెయిలు 14 గంటలకు బయలుదేరి మయిసూరునకు 18 గం. 30 ని. బెంగళూరునకు చేరును.

అప్ ప్యాసంజరు రయిలు 21 గంటల 30 నిమిషములకు మయిసూరు నుండి బయలుదేరి 6 గంటల 5 నిమిషములకు బెంగళూరునకు చేరును.

డవుక్ మెయిలు 7 గంటల 20 నిమిషములకు బెంగళూరును వదలి 11 గంటల 56 నిమిషములకు మయిసూరు చేరును.

డవుక్ ప్రయాణీకులబండి 21 గంటల 30 నిమిషములకు బెంగళూరు వదలి 6 గంటలకు మయిసూరు చేరును.

డవుక్ బెంగళూరు మెయిలు రయిలు 21 గంటల 30 నిమిషములకు గుంతకల్లు వదలి బెంగళూరునకు 9 గంటలకు చేరును.

అప్ బెంగళూరు మెయిలు రయిలు 19 గంటల 15 నిమిషములకు బెంగళూరువదలి 6 గంటల 40 నిమిషములకు గుంతకల్లు చేరును.

విశేష విషయములకు కొద్ది రోజులలోనే ప్రతిష్టేషనులోను ప్రకటింపబడనున్న కాలనిర్ణయ పట్టికలను చూడుడు.

గమనింపు:— ఈ క్రింది నెలలలో ఒక రయిలు రద్దు చేయబడును.

పూనా-కోరగాడ్;

మిరాట్-బెల్గామ్;

హుబ్లీ-హరిహర్;

బెంగళూరు-మైసూరు;

బెంగళూరు-ధర్మవరము;

హుబ్లీ-బల్సారి;

నరసరాపుపేట-బెజవాడ;

పాకాల-గూడూరు.

రైల్వే సంఖ్య తగ్గింపబడినందున మొదటి, రెండవ తరగతులలో స్థలము చాల స్వల్పముగ నుండును గాన, ప్రయాణీకులు ముందుగా టికెట్లను కొని తమ స్థలమును రిజర్వ చేసికొనుట మంచిది ఎక్కువ బండ్లను ప్రతిరైలుకు వేయుట దుస్తర మగుటచేత ఇందుమూలమున నిట్లు హెచ్చరిక చేయవలసి వచ్చినది.

Advt. No. 488 M. A. P. No. 650.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అందు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును, మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచున్నారు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

పెల రూ. 55-0-0

సోల్ ఏజెంట్:—ది సోల్ ఇండియా ఇంజనీరింగు లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్స్

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్పొజిషన్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం.

కరి, చొట్ల, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అగటి మొదలగు మాగాణి, ఖిషి, పయ్యిలమున్న, దంప, పువ్వుడు ములకున్న, మొక్క తీగవగై రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నాము. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుచున్న ఎరువులు కొండలలోను, పొలములలో భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను ఆధారించి తయారుచేయుచున్నాము. ‘శాస్త్రోక్త ఎరువు’ అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబ్బీ, కన్నడ, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు, ప్రాచీన ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లును ఉచితముగా పంపించుచున్నాము. వై చెప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈ క్రింద నుదాహరించుచున్న వైవిలాసములకు ప్రాచీన తెలుగులో వర్ణన.

ప్యారీ అందు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 2, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

పోయిలైట్

ఎండకు అగ్నికి గాలికి చెడకుండుటకు అప్లై పోయిలైట్ ను నిమెంటులలోను ఇంకా నొక్కి చేయబడిన యింటికప్పు.

తుత్తునాగము పూత పూయబడిన ఇంకావలెను కనకము చేతను కడ్డపెట్టుటకు చాలకాల ముండునది. ప్రత్యేకముగా హిందువుల యింట్లకొరకు, హిందూ దేశము నివాసము తయారు చేయబడిన కప్పు.

దక్షిణహిందూస్థానమునకు సోలు ఏజెంట్:—

ది సోల్ ఇండియన్ ఎక్స్ పోర్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్

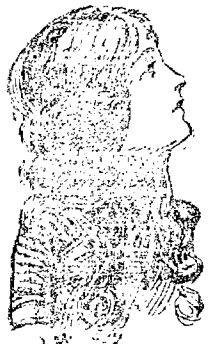
తపాలపెట్టె నెం. 37 రు, మదరాసు.

ఉత్తరప్రదేశ్ దులనుండియును కాకినాడనుండియును విషయములను తెలియజేయుచు ఈ క్రిందివారికి వ్రాయవలయును:—

ఎన్. హోషాంగు బ్రదర్సు, మిషన్ బిల్డింగ్సు

వి శా ఖ స ట్ల ణ ము.

జీవితము - 496

ఇది మాత్రమే మన గొప్పవాసగలది. ప్రియమైనది. ఇది మాత్రమే మన గొప్పవాసగలది. ప్రియమైనది.

మొదటి బుడ్డి 2-0-0
1 ద్రాము ,, 0-12-0
1/2 ద్రాము ,, 0-8-0

మామొక్క జీవితమును పాఠాంతరము మొక్క శ్రేయమును తెలియజేయుచు మా సాంపిల్లుకు వ్రాయుదు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని పాగుచేయుటకును తరిసియును నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏమే భాగములు ఏయేపనులచేయునో అవి చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యియ్యంతముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ మోడల్స్ నేర్పించబడును.

తిరిగి క్లాసులు ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదికి గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును.

Galley & Co., 149, Broadway Madras.
Telegraphic Address:- "GALY" Madras.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుదీపములు - బొమ్మలకార్డులు - గానదీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయల, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, గంపంగి, రోజూమొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము ధరల పుస్తకము ఆర్డర్లకా స్టాంపులు పంపించువారికి పంపబడును.

విలాసము:- యం. ఓబళప్ప అందుబ్రదర్సు, 588 బసననగడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇందుమతీ పరిణయము. ఖమార్ ఖాన్ కృతాంధ్రకావ్యము ను. 0.10-0 అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము సంస్కృతాలంకారకావ్యము ను. 2.0-0 వైరెంటిని ఏకకాలమున గోవిందాద్వైతమును, పుస్తకభాండాగారములను సగమువెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు. మేనేజరు, మునునూరు యస్టేటు 628 మాజిపేద, కృష్ణాజిల్లా.

ఉచితము! ఉచితము!! మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు? 144 ఫుట్లగుల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొనవచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలఖర్చు లేదు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 188 20, చీనాబజారుకోడ్, మదరాసు.

బాదామిడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిలా

ఈ పరిశోధన పుస్తకమువలన జనించువాద్యములకు కిరీటునువంటి మందు. తగుపులను, మచ్చలను గ. డమాలను తుండను, ప్రాంతాన్ని పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వశావధిస్సాహిత్య గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కిరీటునువంటి పొదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును క్షుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 15 రోజులవరకు మందులకు 4 డ్రామ్స్ బుడ్డిలలో అమృతము.

ప్రాప్తేతిరు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి

Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి. ఇది త్రియత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

TOJANA HAIR FOOD.

టోజానా. (కేశాహారము)

593

స్త్రీలకు కేంద్రకలు, విలువగల భూషణములకన్నను విలువైనది. పెండ్లికలుకల్లగాను, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత మురుగునూపుది. ఇవి రాలిపోవుటకు అనేక కారణములుగలవు. గాన శరీరస్థిమైన ఈ టోజానాను ప్రతి దినము చదుముకొనినయెడల తెల్లని వెండ్రుకలు నలువై మిక్కిలి వెలిగి రమణీయులుగా నుండును. వెండ్రుకల యభివృద్ధికి కావలసిన రక్తమును కుద్ధిచేసి వెండ్రుకలు రాలిపోవుట నాపును. చుండులను మాన్పును.

ఎట్టతలకు వెండ్రుకలను అతి త్వరితముగా పుట్టించును. ఈ టోజానా అనే తలతలహారమును ఇంగ్లీషువారు మొదట కనాకొని ఇప్పుడు ప్రజలకు పాహార్యము చేయుచున్నారు. పురుగులను జంపి కుడుళ్లను పుట్టి జేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వల్పకాలములో తృప్తిగా కుదుర్చుగలదు. కిరీటు చును బోలు కేశపుంజము తగ్గెనని విచారపడవకల్గలేదు. ఏ మానవులుగాని యావనదేశలో వృద్ధత్వము గొందనక్కరలేదు. తమకగవడుచున్న టోజానాను పయోగించి తమ యౌవనమును కాపాడుకొందురుగాక. ఇందులో క్రిష్ణవర్ణియొండలేదు. ఏ కెమిక్సల్స్ వైనను పరిశోధించుకొనవచ్చును. డెంబముకై లేనిపోని విద్యనలకే ప్రకటించు వైలములనుకొని మోసపోకుడు. ఇది ఇంగ్లాండులో చేయితులకయే తయారుకాబడినది తలనొప్పి మొదలగు రోగాలనులగు పోగొట్టును. శ్రీ పురుషులకు ప్రాణహానికైన వెండ్రుకలకు ఈ టోజానానుమించినది వేటొకటి భాగముయైనది నొక్కి చెప్పగలము. అనేకములైన యోగ్యతా సృష్టము లందినవి. పరిశీలించుచున తెలియును. వేల కొలది ప్రజలము. మా మందును మేము మిక్కిలి కొనియాడుట ప్రశస్తముగాదని యంతటితో విరమించినాము. ఇది రెండు విధములుగా నుండును. పురుషులకు మిక్కిలి శ్రీమద్దేశిక. ఏ కెమిక్సల్స్ కల్గవలెననే ఈ దిగువ దగలకు దొరకును.

బోటి 15 డ్రామ్ములు సీసా కట్టుకునే బానిలో సహా రూ. 1-12-0. 10 డ్రామ్ములు చల్లుకొనే బానిలో సహా 2-12-0. వజ్రము గల ముగ్గురొకటికొకటి వేరేదరలు. డి. మ. ట్రైలంపు కంపెనీ, లుమిటెడ్, 19, శేకండులైన్ వీచ్, మదరాసు.

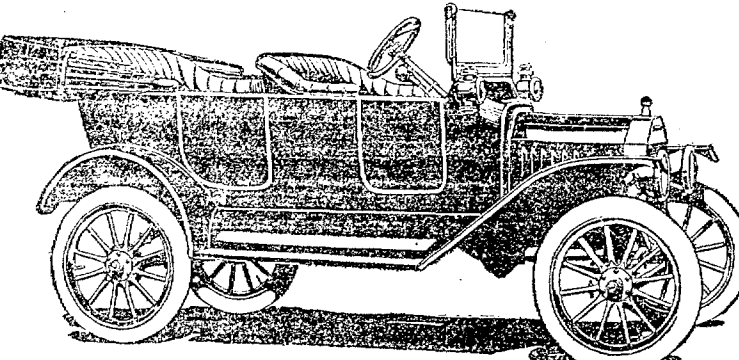
పోర్టు ట్యూరింగు మోటారు బండి.

(572)

5 గురు కూర్చుండుటకు తగినబండి. రు. 3300

మాన్యుఫ్యాక్చరు, ముందు ఎలక్ట్రిక్ లైటులు, స్టియరింగ్ కొమ్ము, గాలి తెర, స్ప్రింగ్స్ చక్రము, ట్రైరును ఇతర పనులు అన్నియు గలవు.

భాగ్యకారును కొనుడు; ఎలకన, ఎకరై నను చుట్టట నున్నను, స్థితియందున్నను చుట్టట చుట్టయ్యును. ప్రశస్తియులగు సామాన్యములకు మోటారు కారుల రయారు చేయుట అవసరమైన పనివారికి తగినగా చేయవలెను. అది మిక్కిలి ిట్టచున్నది. వేదిక అందు కావలసిన వ్యయములు తక్కువగా తీర్చుకొనవచ్చును.

దిట్టమయినది. అయినను బహుశందరు దొరుకగల ఉత్కృష్ట మిక్కిలి తేలికయిన ఉత్కృష్ట కావున అధిక వ్యయమయినది.

ప్రపంచములో వాడుకలోనున్న మోటారుకారులలో పోర్టుటారులు సగమున్నవి. ప్రపంచములోని మహాజనులు యాబండిని ఉపయోగించి చూచి ప్రశస్తయినదని రుజువు చేసిరి. ఇతర మోటారుకారులవలె గాక దీని వై వ్యయపరచబడ్డ ధనమునందలి ప్రతిరూపాయికిని తగిన మోటారుపనిని చేయించుకొనవచ్చును.

అందుని మిక్కిలి ప్రశస్తయలైన సామాన్యముల చేయబడినది. వేనాడిచుం ఉత్కృష్టమును-పరిశు, భోగ్యమృగము, మిగుల

ప్రపంచమునందలి మహాజనులు స్వంతకారులకు సంతోషముగలిగించు మోటారుకారు ఇదియే. ఏదేశమున ప్రయాణము చేసినను చేయుదురుగాక పోర్టుటారును. ఇప్పుడే కొనుడు. స్ప్రింగ్స్ చక్రము ట్రైరుతో సహా రు. 3300 - వెడ్డెస్టీమరు మోటారు కారులతో ఇప్పుడే వచ్చినది. మీకు వలయుకారులకు ఇప్పుడే ఆర్డరు వ్రాయించుడు. లేకున్న ఆశాభంగము కలుగగలదు. వ్రాయనప్పుడు ఈ పత్రిక పేరు నుదహరించుడు.

Oakes & Co., Ltd, Madras.

ఓక్స్ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు